

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 37 (45-tieji metai) 1985 RUGSĖJO - SEPTEMBER 12 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

ŠIEMET MŪSŲ SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" MINI 45-TUOŠIUS SAVO GYVAVIMO METUS!

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

KITA KOMUNISTŲ GĖDOS SIENA

Vakarų pasiekia kaskart šurpesnės žinios iš Afganistano. Prie Pakistano pasienio vykstančios kautynės prieš sovietinius okupantus ir jiems tarnaujančius vietinius komunistus, tebevyksta nepaprastu nuožmumu. Kaip jau buvo minėta, sovietų okupaciniai daliniai bando visiškai sunaikinti Afganistano laisvės kovotojų pajėgas, kad tokiu būdu galėtų kontroliuoti Afganistano ir Pakistano pasienį ir sutrukdyti gabenamus ginklus laisvės kovotojams. Paskutinėmis žiniomis sovietai esą pasiryžę tarp Afganistano ir Pakistano išmūryti panašią gėdos sieną, kaip tarp Vakarų ir Rytų Berlyno.

TERORISTAI TEBEVEIKIA

Vakarų Vokietijoje teroristai susprogdino radaro įrengimus vienoje JAV karinėje bazėje. Tai jau ketvirtoji teroristų ataka prieš amerikiečių karinius įrengimus vieno mėnesio laikotarpyje. Įtariamai, taip vadinamos, raudonosios brigados nariai.

PASIRINKO LAISVĘ

Šveicarijoje, Lucernos mieste, po įvykusio muzikos festivalio trys Rytų (komunistinės) Vokietijos orkestro dalyviai nebegrižo namo. Jie pasiprašė politinio egzilio.

IŠLEISTA NAUJA KANADOS ENCIKLOPEDIJA

Š.m. rugsėjo mėnesio pradžioje knygynuose pasirodė nauja Kanados enciklopedija: The Canadian Encyclopedia; redaktoriai - James Marsh; leidėjas - Hurtig leidykla; 2128 puslapiai; 3 knygos tomai; kaina 175 doleriai. Pirmieji pasisakymai labai teigiami: šios tritomos enciklopedijos kaina aukštesnė, tačiau ji esanti išsami, įdomi ir tokios kainos verta. Enciklopedija buvo ruošama šešeris metus ir tai kainavo 12 milijonų dolerių. Straipsnius jai rašė apie 3000 asmenų, visi autoritetingi savų sričių žinovai.

PEKISTŲ ŽVAIGŽDĖ BLĖSTA

Prieš keletą savaičių paskelbti Quebec'o viešosios opinijos instituto (Institut quebécois d'opinion publique) apklausinėjimo rezultatai gerokai nustebino šios provincijos ir visos Kanados gyventojus. Pagal juos, provincinė liberalų partija esanti atsilikusi nuo separatistų (PQ) partijos maždaug keturiais nuošimčiais (42 prieš 38). Taip esą pasiskirstytų

Baltiečiai šią vasarą BALTIC STAR laive demonstruoja už taiką ir laisvę. Nuotr. L. Niedre

balsai, jei pekistams vadovautų nuosaikus (federalistas) Pierre Marc Johnson arba net ir aršesnė ponja Pauline Marois. Tuo tarpu š.m. gegužės mėn. pabaigoje rezultatai rodė, kad liberalai lengvai laimėtų (60 prieš 27 nuošimčius), jei rinkimai būtų vykę šį pavasarį (net balandžio mėnesį) apklausinėjimas jau konstatavo tokią posūkį - 41 prieš 31 nuošimtį). Šią savaitę, tik keletą dienų po trečiojo apklausinėjimo, Quebec'o mieso dienraštis "Le Soleil" ir radijo stotis CHRC paskelbė naujus jų užsakytus Sorecom viešosios opinijos bendrovės pravestų apklausinėjimų rezultatus, kurie aiškiai patvirtino, pekistų (PQ) partijos žvaigždė vis labiau blėsta: 52 nuošimčiai pasisakė už provincijos liberalus ir tik 32 už pekistus. Beje, provincijos konservatoriai gautų pagal šiuos davinius, apie 15 nuošimčių balsų.

IZRAELIS PALEIDO ĮKAITUS

Izraelio vyriausybė paleido iš kalėjimo paskutiniuosius civilius palestiniečių įkaitus, kuriuos buvo suėmę Libano invazijos metu. Jų paleidimo, kaip žinoma, reikalavo musulmonai teroristai, kurie buvo pagrobę Beirute amerikiečių lėktuvą ir amerikiečių įkaitus.

Neramumai Izraelio okupuotose Gazos ir Jordano upės vakarinio kranto teritorijose tačiau nesiliauja. Š.m. rugsėjo 6 d. Jeruzalės mieste vėl sprogo arabų padėta bomba. Tai jau trečias pasikėsinimas tose srityse per keturias dienas. Paskutinė bomba sprogo netoli nuo rabino Kahanės (vieno pačių aršiausių antiarabų įstaigos.

JAV SANKCIJOS PRIEŠ PIETŲ AFRIKĄ

JAV-ų prezidentas Ronald Reagan paskelbė, kad amerikiečiai imsis šių priemonių prieš Pietų Afrikos valstybę, siekdami paveikti jos vyriausybę atsisakyti rasiniai diskriminacijos apartheid politikos:

1. draudžiama parduoti amerikiečių kompiuterius toms Pietų Afrikos vyriausybės įstaigoms, kurios palaiko ir remia apartheid politiką;
2. įvedamas dalinis draudimas eksportuoti į Pietų Afriką branduolines medžiagas ir branduolinę technologiją;
3. nebeduoti pagalbos

eksportavimui toms amerikiečių bendrovėms, esančioms Pietų Afrikoje, kurios nesilaikys teisingų ir lygių visoms rasėms įdarbinimo taisyklių.

Betgi ir Pietų Afrikos prezidentas Botha ir anglikonų vyskupas Tutu, kovojas už lygias rasines teises, bei Nobelio taikos premijos laureatas, nėra toms sankcijomis patenkinti. Botha tvirtina, kad tos sankcijos tik pakenksiančios jo jau vykdomoms reformoms, o vyskupas Tutu teigia, kad tokios sankcijos net neefektyvinsės už "blusos įkandimą" ir kad Reagan'as esąs iš tiesų atviras ir tikras rasistas.

PRANEŠA ELTA:

PUOLIMAI PRIEŠ "KOLEKTYVINĮ NACIONALIZMĄ" IR IŠEIVIJOS VEIKLĄ

Kompartijos CK teorinio žurnalo Komunistas kovo numeryje doc. Valentinas Lazutka aprašo masyvią "kapitalistinės Amerikos" kampaniją prieš Sovietiją. Kaip skelbia straipsnio pavadinimas: "Kolektyvinio nacionalizmo koncepcija - Imperializmo teorinis ginklas". Viena konkrečių tokio "kolektyvinio nacionalizmo" forma esąs "Pabaltijo nacionalizmas", kuriam "imperializmo specialiosios tarnybos skiria specifinę funkciją būti svarbiausiu ideologiniu ginklu separatistinėms, antitarybinėms nuotaikoms skleistai tarp Pabaltijo tarybinių respublikų tautų".

Lazutka vadina "labai reikšmingu" nutarime nuo 1984m. spalio 8 d. perkelti "Pabaltijo valstybių skyrius" iš "Laisvės" į "Laisvosios Europos" radijo stotį. Cituojamas abiejų stočių vadovas James Buckley: "Tuo pačiu bus labiau pabrėžtas JAV užsienio politikos nusištatymas nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių "prisijungimo" (sic) prie Tarybų Sąjungos". (Originalus Buckley kalbėjo apie "įjungimą" - "tarybinis docentas" tipiška suklautojo tekstą). Nepatinka Lazutai ir tai, jog, esą, "remdamiesi faktu, kad Pabaltijo tarybinės respublikos vėliau įėjo į TSRS sudėtį, imperialistinė propaganda plačiai skleidžia 'ypatingos' Pabaltijos tautų padėties idėją, gina kai kurių imperialistinių valstybių... poziciją nepripažinti, kad Pabaltijo respublikos įeina į TSRS sudėtį".

"Pabaltijo nacionalizmas", anot Lazutkos, nėra konkreti realybė, bet "specifinis imperializmo specialųjų tarnybų išradimas". Pabaltijo išėivijos organizacijas anot jo, sukūrė ne patys išėiviai, o "imperialistinės specialios tarnybos". Jo pagiežos smaigalys nukreiptas į mokslinę "Pabaltijo studijoms puoselėti draugiją" (Association for the Advancement of Baltic Studies). Šios tarptautinio akademinio pripažinimo susilaukusios organizacijos veiklą Lazutka aprašo kabutėse: "Mokslinės studijos", 'simpoziumai' ir 'konferencijos'. Jos publikacijose, esą, "gausu suklastotų faktų, antitarybinių išpuolių". Kliūva ir "Metmenų" žurnalui, neva propaguojančiam "kolektyvinio nacionalizmo" pasaulėžiūrą. Tą nomenklatūrinį propagandistą bauginanti "neonacionalizmas" jis sieja ir su JAV-ų "neokonservatorių ideologija. Pasak Lazutkos, beveik kiekvienas Europos ir Azijos "buržua" nori kuo greičiau "amerikanizuotis" ir susijungti su Amerika, kad būtų išgelbėtas kapitalizmas". "Monopolistinė buržuazija" mėgina sustabdyti "istorijos pažangą", kuriai atstovauja Sovietų Sąjunga, bet tai jai nepavyks - užtikrina savo skaitytojus Lazutka. Jo straipsnis yra geras pavyzdys, kokio lygio yra pasiekę tarybiniai "docentai".

Susirūpinimas antitotalitarine ir anti-imperialistine išėivijos veikla ryškus ir tame pačiame Komunisto numeryje recenzuojamoje J. Lako knygoje Antikomunizmas ir tikrovė (V. Mintis, 1984). Autorius rašo, kad "reakcinė" išėivija sukleikėjusi. Lietuvių emigracijos "nacionalistinės ir antikomunistinės propagandinės akcijos dažniausiai remiasi Tarybų Lietuvos valstybingumo nepripažinimu". Savo "reakcinė 'vadavimo' veikla šios atplaisos papildoma neigiamai tarybinę tikrovę apibūdinančiais faktais". Lakis tvirtina, kad išėivijos "sovietologų 'moksliškumas'... pasirodo beesąs tik tuščia frazė". O "vadavimo" vizijos esančios "persismelkusios nacionalistine Lietuvos atplėšimo nuo kitų sąjunginių respublikų idėja". Lakis pabrėžia "socialistinės asmenybės ideologinio atsparumo ugdymo, kontrpropagandos" svarbą.

Lazutkos straipsnis ir Lako knyga yra savotiški komplimentai išėivijai. Vistik pasirodo, kad "merdinti" išėivija vis dar neduoda ramybės maskvinio totalitarizmo tarnautojams.

PRANEŠA ALTA:

SENATORIAUS SIMON NEĮLEIDO Į LIETUVĄ

Senatorius Paul Simon lankėsi Sovietų Sąjungoje ir savo pranešime Chicagoje rugpjūčio 27 d. suminėjo apie patirtus ten neigiamus išpūdžius. Norėjo vykti ir į Lietuvą, bet jam nebuvo duotas leidimas. Okupantai nelabai nori, kad vakariečiai lankytusi į jų kolonijinę prespaudoj laikomą kraštą.

GINA GAJAUSKĄ

Sąjūdžio CREED (Christian Rescue Effort for Emancipation of Dissidents) pirmininkas dr. E. Gordon Amerikos Lietuvių Tarybai atsiuntė nuorašą rašto, kurį jis yra pasiuntęs kardinolui Bernardinui. Tame rašte supažindinama su sąžinės kalinio B. Gajausko ir jo šeimos likimu ir keliamas reikalas, kad visose JAV-se būtų pradėtas sąjūdis Gajauską išlaisvinti. Tam reikalui CREED siekia JAV-se sudaryti specialų komitetą, į kurį įeityt lietuvių atstovai bei amerikiečių darbininkijos, verslo, religinių bendruomenių nariai, kai kurie politikos žmonės. CREED pirmininkas dr. E. Gordon praneša, kad šiuo reikalu jis pasuntė medžiagą ir kolumnistui M. Royko. CREED sąjūdis yra pasiryžęs ginti už geležinės uždangos persekiojamų tikinčiųjų teises. Savo atsišaukime jie atkreipia dėmesį, kad Sovietų Sąjungoje yra 2500 kalėjimų lagerių, iš kurių net 120 specialiai moterims ir vaikams. CREED pirm. Ernest Gordon yra vienas iš Princetono universiteto dekanų. Savo plačiame atsišaukime CREED tarp kitų kalinamųjų duoda ir Vytauto Skuodžio atvaizdą. Laisvės misiją pasiėmusio CREED adresas: CREED, 117 Prince St., Alexandria, VA. 22314. ALT padėkojo dr. Gordonui

• Iš kun. Svarinsko per 7 kalinimo mėnesius artimuosius pasiekė vos 3 laiškeliai, nors kalinys mėnesio laikotarpyje gali į laisvę parašyti 2 laiškus. Kun. Alf. Svarinską laiškeliai iš Lietuvos taip pat nepasiekia. Iš brolio ir sesers rašytų 24 laišku kun. A. Svarinską gavo tik 6 laiškus. Iš Kalėdinų sveikinimų, kurių buvo pasiųsta šimtai, kun. A. Svarinską pasiekė 7 laiškeliai.

Giminės rašė skundus lagerio viršininkui ir gavo atsakymą, kad iš lagerio kun. Alfonsas Svarinską pasiunčia jam leidžiamą rašyti laišku kiekį. Tikriausiai laiškeliai dingsta Lietuvos saugume.

TESTAMENTINĖ AUKA

A.a.dr.J.B a r t k u s testamentu Amerikos Lietuvių Tarybai paliko 1.000 dolerių.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KETURIASDEŠIMTS PENKTIEJI METAI

J. V. Danys

"Nepriklausoma Lietuva" pradėta leisti 1941 m. vasario mėnesį, Toronte, taigi, laikraštis jau baigia savo 45-sius gyvenimo metus. Pirmuoju redaktoriumi buvo Viktoras DAGILIS, kuris 1929-30 m. buvo vienas iš iniciatorių ir leidėjų PATIES PIRMOJO LIETUVIŠKO LAIKRAŠČIO "Kanados Lietuvis", išeinančio kas mėnesį.

"Nepriklausoma Lietuva" pradėta leisti kritiškais Lietuvos ir lietuvių gyvenimo metais, kurie vedė vis į sunkesnę ir sunkesnę lietuvių tautos kelią.

1940 m. birželio mėnesį Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą ir netrukus paskelbė, kad Lietuva savanoriškai įsijungė į Sovietų Sąjungą. Tokiems neteisėtiems ir melagingiems tvirtinimams atremti lietuviai Amerikoje ir Kanadoje suorganizavo Amerikos ir Kanados Lietuvių Tarybas. Kanadoje vienintelis lietuvių kalba spausdintas laikraštis buvo "Liaudies Balsas", komunistų kontroliuojamas, todėl giriantis komunistinę santvarką ir šimtaprocentiniai pritarantys Lietuvos okupacijai.

Lietuviškos demokratinės organizacijos susijungė į Kanados Lietuvių Tarybą ir pradėjo leisti mėnesinę "Nepriklausomą Lietuvą", kad būtų galima spausdinti žodžiu atremti neteisingas žinias iš komunistinių šaltinių ir informuoti apie tikrąją padėtį Lietuvoje. Sakoma, kad tada du trečdaliai Kanados lietuvių gaudavo "Liaudies Balsą" ar kaip prenumeratoriai, ar ir veltui.

Bet, "Nepriklausoma Lietuva", duodama tikrą, teisingą informaciją, greitai pakeitė Kanados lietuvių opiniją. Tai labai vaizdžiai pasirodė pačiais gyvaisiais pokarinės imigracijos metais.

"Liaudies Balsas" ne tik priešinosi DP imigracijai, bet jo pasekėjai siuntė memorandumus į Ottawą, kad

DP iš Vokietijos stovyklų nebūtų išleidžiami į Kanadą.

Rašė memorandumus ir Kanados Lietuvių Taryba. Viena iš jų 1947.V.1 d. Ottawon nuvežė delegaciją, susidedančią iš Marijos Aukštaitės, kun. J. Bobino, A. Navicko, Jono Leknicko, A. Norkeliūno ir p. Jokubyno Jr./iš Toronto/. J. Leknickas iš Montrealio/ gerai pažinojo parlamento atstovą Emile Côté, kuris rikimų metu naudodavosi J. Leknicko patalpomis savo rinkiminei įstaigai. E. Côté delegatus pristatė darbo ir imigracijos ministeriui, kuris memorandumą referavo ministeriui pirmininkui MacKenzie. Iš jo buvo gauti palankūs komentarai.

Baltiečiai- lietuviai, latviai ir estai - turėjo gerą vardą Vokietijos stovyklose, ir pirmuose transportuose miškų, kasyklų, ligoninių ir tarnaičių darbams labai didelį procentą buvo lietuvių.

Kanada teikė pirmenybę artimų giminių įsileidimui į Kanadą. Taip ir senosios imigracijos lietuviai iš-rašė daug imigracijai reikalingų garantijų, padėjo atvykusiems susirasti darbus, kambarius ar ir butus, kada jų visų tada čia buvo didelis trūkumas. Spauda ir asmeniniai ryšiai įtikino ankstyvesnius ateivius, kad šie ateiviai- DP - po Antrojo Pasaulinio Karo yra pabėgėliai nuo teroro ir tautos laisvės užgrobėjų. Turime su didele padėka prisiminti ankstyvosios imigracijos lietuvių, kurie parodė, kad broliškas ar seseriškas tautinis jausmas nebuvo paveiktas piktos propagandos.

"Nepriklausoma Lietuva" tada buvo ir savotiškas informacijos centras. Marija Arlauskaitė, redaktorė 1944-46 metais ir Tarybos narė, sakoma, buvo gavusi ir parašiusi apie 2.000 laiškų imigracijos ir informacijos reikalais. Deja, nėra žinoma, kur liko jos archyvas. Bet yra išlikęs didelis pluoštas, apie 200 laiškų, kuriuos buvo gavęs ar atsakymus rašęs Pranas Rudinskas, buvęs redaktoriumi bei administratoriumi 1948 m., kada jo pastangomis "Nepriklausoma Lietuva" tapo reguliariu spaustuvėje spausdinamu savaitraščiu.

Po 40 metų praeities įvykiai nublunka, yra ir užmirštami. Ypač, kad tuo laikotarpiu vyko didžiuliai technologiški pasikeitimai, keitėsi miestai, keitėsi žmonių gyvenimo standartai ir būdai. Štai, prieš 60 metų, šioje vietoje, kur dabar yra lietuvių Aušros Vartų šventovė, buvo pelkė, kurioje arkliai prigerdavo. Prieš 35 metus šalutinėse gatvėse būdavo po keletą automobilių, kai dabar jie ištisai išsirišė visu gatvės ilgiu.

Praėjus 40 metų ir galvojimas, ir planavimas ir darbo metodai jau nėra ir negali būti tie patys. Bet vienas dalykas išliko tokio pat svarbumo per šimtmečius, - tai spausdinto žodžio svarba.

Jei kasdieniniame gyvenime, žinioms, pranešimams daug įtakos turi radijo ir TV, tai kultūriniam, politiniam gyvenimui, ypač tautiškų vertybių, papročių ir kalbos išsaugojimui vienas iš svarbiausių veiksnių yra spausdintas žodis.

Laikraščių turinys, ideologija ir formos keičiasi, bet lietuviškų laikraščių tikslai lieka tie patys- išlaikyti lietuvišką kultūrą, švietimą, kalbą, tradicijas; padėti Lietuvai ir lietuviams tiek tėvynėje, tiek išeivijoje, atremti klaidinančią informaciją; skleisti tikrą žinią, kas vyksta Lietuvoje. Tai "Nepriklausoma Lietuva" pradėjo prieš 45 metus ir toliau tebetiesia.

Lietuviškų laikraščių skaičius išeivijoje mažėja. Kanadoje dabar turime du savaitraščius- "Nepriklausoma

XX

Vytauto Skuodžio Gynybos Kalba

Iš: "PERSPEKTYVOS" Nr. 22

/tęsinys/

Jis yra gimęs JAV, Čikagoje ir jokių duomenų apie atsisakymą, pilietybės ar jos pakeitimą bylos medžiagoje nėra. Taigi, kaip JAV pilietis, jis laisvai galėjo kreiptis į savo prezidentą, pranešdamas apie padėtį, į kurią pateko dėl savo įsitikinimų.

V. Skuodis, būdamas Lietuvos Helsinkio grupės nariu /žr. Žmogaus Teisių Deklaracija, 20 str./, turėjo pareigą pranešti apie žmogaus teisių pažeidimo faktą 1975 m. Helsinkio Baigiamąjį Aktą pasirašiusioms valstybėms. Beje, ši akta TSRS vardu pasirašė L. Brežnevą, TSKP CK Generalinis sekretorius. Į šį valstybės valdovą Skuodis taip pat kreipėsi asmeniškai, paaiškindamas savo pažiūras ir veiklos motyvus.

Pagaliau, kreipdamasis į Lietuvos katalikų teisių gynimo komitetą, V. Skuodis elgėsi pagal savo įsitikinimus ir sąžinę.

Tiek galima pasakyti apie kaltinamojo objektyviąją pusę, kuri prokuroro kalboje buvo aiškiai išdėstyta. Tačiau kaltinimas susideda iš dviejų pusių: objektyviosios ir subjektyviosios. Deja, subjektyviosios pusės mes taip ir neišgirdome. Tokiu būdu liko vienpusiškas be esminės savo dalies.

Sekančią kalbos dalį kaip teisiamasis norėčiau praleisti, tačiau kaip gynėjas - privalau pagarsinti.

Reikia atkreipti dėmesį, kad V. Skuodžio darbo charakteristikos yra teigiamos. Po studijų jis dirbo "Hidroprojekto" instituto Vakarų ekspedicijoje. Vadovavo Kauno HES geologinių tyrimų darbams. Vėliau šią patirtį pritaikė geologiniams tyrimams, projektuojant Hidroelektrines Dauguvos slėniuose /Stuckos, Kegumo, Doles/. Visada rėmė darbininkų interesus, nors dėl to turėdavo nemalonumų su viršininkais ir kenkė savo paties karjerai. 1961 m. dalyvavo parengtinėje Cipos upės slėnio užbaiklėje rekognoskuotėje. 1963 m. kartu su kitais geologais sudarė Estijos vandens resursų kompleksinio naudojimo schemą. Surinkęs gausią mokslinę medžiagą, Skuodis ją kvalifikuotai apibendrinęs geologijos ir mineralogijos mokslų kandidato disertacijoje bei visoje eilėje mokslinių straipsnių specialybės klausimais. Vaisingai dirbo ir mokslo istorijos srityje, skelbė straipsnius ta tema. Surinko gausią medžiagą iš inžinierių-geologinių tyrinėjimų istorijos Lietuvoje ir apibendrinę ją straipsnyje.

Darbas Skuodžiui visada buvo svarbiau už asmeninius interesus. Praktiniame darbe įgytą patyrimą Skuodis stengėsi perteikti studentams nuo 1969 m. dirbdamas Vilniaus universitete vyr. dėstytoju, o nuo 1978 m. docentu /docento pareigas ėjo nuo 1976 m./ Daugiausiai jam tekdavo dirbti su internacionalinėm grupėm. Pedagoginiame darbe jis taip pat nebuvo paviršutiniškas, stengėsi, kad studentai pamėgtų savo specialybę, būtų darbštūs ir sąžiningi. Teismui taip rūpėjusios anketos čia turi būti suprantamos kaip pedagogo siekimas giliau pažinti jaunimą. Dirbdamas docentu, V. 2 psl.

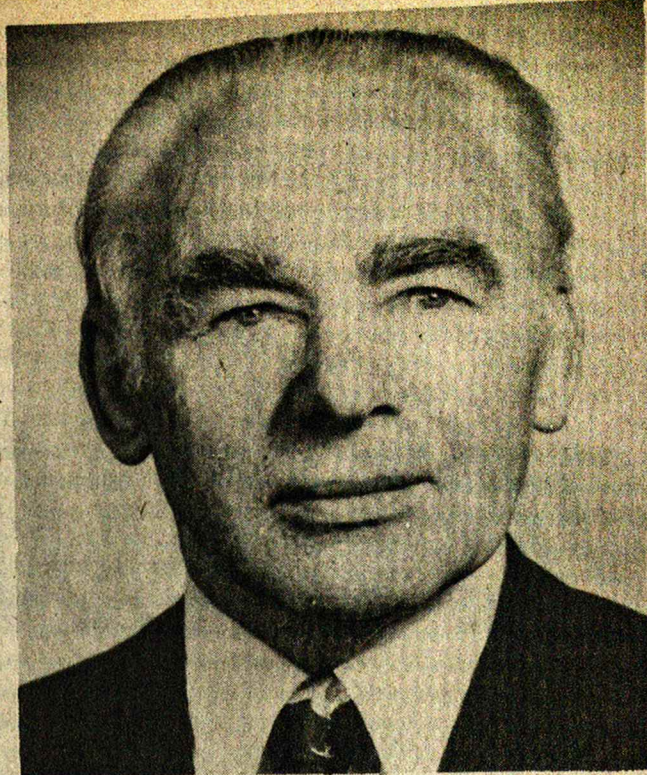
Skuodis dar turėjo daug visuomeninių pareigų. Vilniaus universiteto Visuomeninių specialybių fakulteto Gamtos saugos skyriaus vedėjo pareigos darbo kiekiu buvo tolygios etatinio dekanų pareigoms. Reikėjo suburti didelį įvairių specialybių dėstytojų kolektyvą, organizuoti paskaitas. Reikia pažymėti, kad ši visuomeninė specialybė Skuodžio pastangų dėka buvo labai populiari. Gausūs klausytojai yra nuveikę nemažą gamtos darbą, atlikdami konkrečius Lietuvoje gamtos apsaugos komiteto užduotis.

Be to, Skuodis aktyviai dalyvavo gamtos apsaugos respublikinės komisijos darbe. Kaip jos narys, jis daug prisidėjo prie Marcinkonių-Čepkelių rajono savitumo išsaugojimo. Jis įrodė, kad prieš pradedant kasti granito šachtą, būtini išsamūs ir visapusiški šio regiono moksliniai tyrimai. Nemažai Skuodis prisidėjo ir prie unikalaus istorinio -architekūrinio paminklo - Vilniaus senamiesčio apsaugojimo nuo požeminių garažų statybos.

Išnagrinėjus šią procesą liečiamus klausimus darosi akivaizdu, kad nelegalioje literatūroje keliama klausimai yra ne šmeižtiško pobūdžio. Tai kritika nusi-stovėjusių dogmų, ieškojimai kaip rasti išeitį iš bręstančios šalies krizės, kurios artėjimą rodo konkretūs faktai, užfiksuoti ir šiose procese: trūksta maisto produktų, pirmos būtinybės prekių kokybė labai menka, o kainos didelės. Nei vienas sąžiningas žmogus negali nepastebėti gausių žmogaus teisių pažeidimo faktų. Pati ši byla yra ryškiausias žmogaus teisių pažeidimo faktas. Jei Tarybų Sąjungoje būtų laikomasi Helsinkio pasitarimo Baigiamąjo akto dokumentuose paskelbtų principų, šios bylos iš viso nebūtų.

Skuodis kaltinamas valstybės ir tarybinių organų šmeižimu. Panagrinėjus šį klausimą iš objektyvių pozicijų, matyti, kad šalies viduje yra nemaža taisytinių dalykų: pažeidinėjamos žmogaus teisės, persekiojami tikintieji, didėja kriminalinių nusikaltimų skaičius. Tokia padėtis susidarė todėl, kad pareigūnai gana abejingi chuliganizmo, alkoholizmo ir moralinio smukimo reiškiniams ir itin budriai reaguoja į bet koki nepageidautinų pažiūrų išreiškimą. Tai negali nejaudinti. Be to, TSRS prestižas pasaulyje smuktelėjo dėl kariuomenės įvedimo į Afganistaną. Vienintelė išeitis iš susidariusios situacijos - minties ir žodžio laisvė.

Čia prokuroras klausė, kas yra spaudos ir žodžio laisvė. Leninas aiškiai pasakė: "Spaudos ir žodžio laisvė yra kai kiekvienas valstybės pilietis gali viešai paskelbti, ką galvoja". Kiekvienoje šalyje yra žmonių, kuriuos jaudina krašto reikalai, jos piliečių likimas. Nesant spaudos laisvės, vienintelis būdas pasikeisti nuomonėmis, ieškoti problemų sprendimo yra nelegali spauda. Ne žmonės kalti, kad yra tokie įstatymai. Jei įstatymai blogi, reikia juos keisti. Kalti ne tie, kurie kritikuoja negeroves. TSRS konstitucijos 49 str. skelbia, kad kiekvienas pilietis turi teisę pateikti valstybiniais organams ir visuomeninėms organizacijoms pasiūlymus dėl jų veiklos gerinimo, kritikuoti dėl jų darbo trūkumų. Persekioji už kritiką draudžiama. Asme-

Pirmasis "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius Viktoras Dagilis

Lietuvą" ir "Tėviškės Žiburius", ir dvimėnesinį žurnalą "Moteri". O buvo dar bandyta leisti devyni; du išsikėlė į Ameriką, o kiti neišsilaikė.

Gyvenimo realybė dildina etninius pasireiškimus. Nebetoks kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas dabar Montrealyje, koks buvo prieš, sakysime, 15 metų. Bet viešas kultūrinis švyturys, ir svarbus kultūrinis švyturys yra "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraštis Montrealyje. Amerikoje yra daug milijoninių miestų su gausiu lietuvių skaičiumi, bet tik Chicago, Cleveland'as ir Brooklyn'as turi lietuviškus savaitraščius ar dienraščius.

Darbas lietuviškai spaudai reikalauja pasiaukojimo. Nė vienas išeivijos laikraščių redaktorių iš redagavimo nepasidarė turtuoliu. Vieno visuomenininko paliktose Kanados archyvuose garbingos atminties Jonas Kardelis, nuo 1949 iki 1968 -taigi 20 metų redagavęs "Nepriklausomą Lietuvą", viename laiške taip rašė užsi-spyrusiam akcijų prašytojui: "...norėčiau kokią šimtinę inešti, bet turiu neatidėliotinų mokėjimų ir todėl mano redaktoriaus atlyginimas \$55.00 per savaitę neleidžia man tą norą įvykdyti." Ir tai rašyta 1968 metais, kada tokia atlyginimo suma buvo jau labai reta...

Laimingai, visada buvo savanorių padėjėjų. Be jų "Nepriklausoma Lietuva" būtų buvusi nepradėta, nebūtų atsistojusi ant kojų ir nebūtų išlikusi. Manau, kad yra dar daug tų, kurie atsimena 1948-50 metų laikotarpį, kai "Nepriklausoma Lietuva" išaugo iš mėnesinio mimeografuoto laikraščio mažo formato į didelį 8-10 puslapių, gražiai leidžiamą savaitraštį. Tada būrys vyrų ir moterų, iš ansktyvesnės ir pokarinės imigracijos, padėdavo adresuoti, lankstyti ir išsiųsti; kai kurie padėjo ir leisdami naudotis patalpomis. Gal apimtis to savanoriško darbo keitėsi, bet jis liko labai reikalingas, ir be jo laikraštis negali apsieiti. Keičiantis gyvenimo lygiui, reikalinga ir didesnė parama ir aukos, be ko neapsieina ir tie laikraščiai, kurie turi politinių ar ideologinių grupių užnugarį.

"Nepriklausoma Lietuva" skaitoma visose Kanados vietovėse ir eilėje Amerikos vietovių. Bet kai jis leidžiamas Montrealyje, tai dalinai yra ir Montrealio laikraštis. Montreališkiai gali didžiulotis, kad turi tokį kultūrinį švyturį, bet savaime jam turi būti pagalba iš montreališkių didesnė, kaip iš kitų.

Įmintys iš kalbos, pasakytos "Nepriklausomos Lietuvos" metinės šventės proga 1985.IV.20 Montrealyje/.

XX
nys, persekiojantys už kritiką traukiami baudžiamon atsakomybėn. Taigi, šios bylos organizatorius, apšmeižusius nelegaliąją literatūrą, reikia teisti.

Baigdamas gynybos bylą, siūlau Vytautą Skuodį išteisinti, o bylą perduoti konstituciniam teismui.

V. Skuodis ginamąją kalbą baigė skaitytį 13:15 val. Teisėjas Ignotas pasiūlė prokurorui pasinaudoti replikos teise. Bakučionis replikos atsisakė. Tada Skuodis paprašė leidimo replikai. Teisėjas atsakė, kad prokurorui atsisakius replikos, jos neturi ir Skuodis.

V. Skuodžio prašymu ginamosios kalbos tekstas prijungiamas prie bylos. Teisėjas skelbia pertrauką iki 14 val.

V. SKUODŽIO PASKUTINYSIS ŽODIS

Štai jau beveik metai, kai esu kalinamas be teismo verдикto. Tuos metus manęs čia niekas žmogumi nelaikė. Gerokai išvargino tardymai. Prašyčiau gerbiamą teisėją manęs nepertaukinkėti.

Ši byla yra išraiška mano asmeninio konflikto su partija, kuri stato save aukščiau įstatymų, aukščiau visuomenės. Kadangi prokuroras lietė pažiūrų susidarymo klausimą, tenka paminėti keletą savo biografijos faktų.

1863 metais mano senelis , sukaustytas grandinėmis, buvo ištremtas į Sibirą ir ten žuvo. 1918 m. trys dėdės ir uošvis savanoriais išėjo kovoti už Lieuvos nepriklausomybę. Gyvas sugrįžo tik vienas. Prisimenu, kai vokiečiai užgrobė Klaipėdos kraštą, mes gimnazistai svarstėm , ką galėtume padaryti tėvynei apginti. Tada per kelias valandas pasijutau subrendęs. Beje, 1938 m. vokiečiai, okupavę Klaipėdos kraštą, tiems, kurie klausėsi užsienio radijo laidų, grąsino 10 metų kalėjimo. 1940 metais įvyko antroji invazija - į Lietuvą įžygiavo Raudonoji armija. Vakarinių Rusijos sienų saugojimo pretekstu ji užėmė visą Lietuvą. Prasidėjo vežimai, tautos genocidas. Šis faktas privertė dar rimčiau pagalvoti apie tėvynės ateitį. Po to karas ir tragiškas pokario laikotarpis. Nė vienas tikras Lietuvos sūnus negalėjo likti abejingas jos likimui. Prisimindami 1940 metų terorą ir norėdami išvengti tarnybos nepageidaujamoje armijoje, daug Lietuvos sūnų išėjo į miškus slėptis nuo prievartos. Dabar jie vadinami banditais. Visa tai matydamas aš negalėjau likti abejingas. Ne užsienio radijo laidos, kaip tvirtina KGB, o 1938 ir 40 metų invazijos suformavo mano pažiūras.

(bus daugiau)

IŠ LAIKYKIME SAVO GERĄ VARDĄ

Sovietams Lietuvą okupavus, Londono -Anglijoje - lietuviams B. K. Balutis pareiškė: "Šiandien lietuvių tautai tepaliko tik jos geras vardas - saugokime jį; tai brangiausias dalykas: asmeniui tai didžiausias turtas, tautai - geriausias ginklas".

Kitą rytą, 5 val. visiems buvo paruošti pusryčiai. Tuo-
jau po to vienas iš kunigų paklausė pulkininko Bryar, ar
galima praveisti pamaldas- labai gali būti paskutines,
kuriose čia esantieji kada nors galės dalyvauti. Pulk. Bry-
ar davė leidimą, ir, kaip jis pats rašė: "Pamaldos buvo
nepaprastai išpūdingos ir glėdojimas didingai puikus".

Tačiau krikščioniškiems apmąstymams buvo labai
mažai laiko. 6:30 val. pirmasis sunkvežimis priartėjo
prie vartų. Vienas karininkų priėjo prie barakinio name-
lio, kuriame buvo patalpintas generolas Domanov'as ir jo
štabas, ir pasakė, kad laikas važiuoti. Domanov'as atsisa-
kė, pridėdamas, kad jis daugiau neturi galios kitiems ka-
rininkams. Pulk. Bryar davė jam 10 minučių apsigalvoti,
po kurių, jeigu jis vis dar nepaklausys įsakymo, "...bus
panaudoti metodai, užtikrinantys, kad jis ir jo visi kari nin-
kai užimtų vietą transporto priemonėse".

Praėjo 10 minučių, ir kai nei Domanov'as, nei joks
karininkas nerodė ženklų, kad įsakymo klausys, buvo at-
siųstas kareivių būrys. Kai kurie jų buvo apsiginklavę
šautuvais ir bajonetėmis, kiti su kirtiklių rankenomis.
Tačiau nebuvo lengva ištempti belaisvius, kad ir po vie-
ną ar du. Jie, susėdė ant žemės, susikabino rankomis, pa-
syviai priešindamiesi. Bet tada britų seržantui-majorui,
kuris bandė jėga atplėsti vieną karininką nuo savo draugų,
įkando besiginantį ranką. Tai davė sargybiniams prie-
kabės ir prasidėjo arši ataka prieš beginklius vyrus. Tar-
pe jų buvo ir senų vyrų, kaip kad generolas Tikšotsky/to-
kios blogos sveikatos, kad jis galėjo judėti tik šliauždamas
keliais ir pasiremdamas rankomis/.

Kelioliką minučių britų kareiviams buvo leista visai
aklai tvoti su šautuvų kotais ir lazdomis, kol daugelis ka-
zokų buvo primušti iki sąmonės netekimo. Kai kurie netu-
rėjo jokių skrupulų ir besispiriančius kazokus badė ba-
jonetėmis.

Anot pulk. Bryar raštų, šie "veiksmai padarė reikla-
mą efektą" ir po to kazokų karininkai nenoromis sulipo į
sunkvežimius..

Generolo Krasnov'o tuo metu aikštėje nebuvo. Jis
sėdėjo savo barakiniame namelyje prie atidaryto lango ir
stebėjo, kas darėsi. Staiga keletas britų kareivių jį paste-
bėjo ir bėgo jį suimti. To kazokai negalėjo pakelti; jaunų
karininkų grupė nuskubėjo prie lango. Atsargiai iškėlė 76
metų amžiaus generolą ir nunešė jį prie sunkvežimio. Jam
buvo leista sėdėti priekinėje sėdynėje šalia viaruotojo. Kai
jis sėdosi, jo vaikaitis matė jį persižegnojant ir girdėjo
sumurmėtus žodžius: "Viešpatie, sutrumpink mūsų l kan-
čias!"

Generolas Krasnov'as keliavo išvykstančios voros

pirmuoju sunkvežimių. Gale važiavo vėl pirmame vežime
kitos kolonos, Škuro su savo štabu. Iš viso apie 1.600 ka-
zokų ir kaukazičių pravažiavo pro Spittal naktį, gegužės
28-29 d. Keletas nenukeliavo toliau. Oficialus britų pra-
nešimas skelbė, kad "buvo įvykę 3 bandymai nusižudyti,
kurių 2 pasisekė". Tačiau britų karininkas, kurio uždavi-
nys buvo laipinti karininkus ir apjieškoti stovyklą po to,
prisiminė 8 ar 12 nusižudžiusiųjų. Bent 3 jų buvo pasiko-
rę su elektros lempučių laidų pagalba, kiti persipjovė
gerkles ir riešus su stiklo šukėmis.

Be tužino ar panašiai, tų, kurie savo dienas užbaigė
Spittal, buvo kitų karininkų, kurie pasiryžo nepasirodyti
į registraciją Judenburg. Trys pasislėpė per sumiši-
mą ir vėliau sugėbėjo iššliaužti iš užtvarto ploto be-
laisviams.

Tuo tarpu nelaimingesni už juos šimtai kazokų greitai
važiavo Sovietų zonos link Judenburg. Važiuojant, iš-
šokęs ant kelio kazokas buvo vėl pačiuptas; į kitus /ban-
dančius bėgti/ buvo paleisti šūviai. Leitenantas J. T. Pet-
rie, 2-ojo Lancashire Fusiliers narys /jų pulkui buvo pa-
vesta pristatyti sargybinius-konvojaus palydovus/ atsi-
mena tuos incidentus. Taip pat ir diržų, pentinų ir rango
ženklų lietu, krintantį iš sunkvežimių visu keliu tarp
Spittal ir Klagenfurto. Kazokai sunkvežimiuose norėjo iš-
mesti viską, ką tiksliai būtų norėję pasigrobtį enkavedistai.
Lancashire Fusiliers sargybiniai varė didelę prekybą, kur
cigaretės atstojo pinigais. Dažnai už vieną cigaretę nupirk-
davo auksinį laikrodį.

Po keliolikos valandų kelionės pasiekė Judenburgą,
kur slėnyje, apsuptame medžiais apaugusiais stačiais
uolų skardžiais, demarkacijos liniją tarp dviejų kariuo-
menų sudarė pati upė. Ratai lėtai sukosi, siekdami tiltą.
Abiejose kelio pusėse buvo išrikiuoti britų ginkluoti sunk-
vežimiai. Visas konvojus sustojo vienoje kelio pusėje. Per
tiltą buvo praleidžiama po vieną suimtųjų kazokų sunkve-
žimį. Keliautojai perduodami Sovietų pusėn, o sunkvežimis
grąžinamas atgal. Ant stulpo kabojo supliuškęsi Sovietų
Rusijos raudona vėliava. Kazokai dairėsi belaukdami sa-
vo eilės sunkvežimiuose. Vienas jų paprašė leidimo nusi-
šlapinti tam tikslui padėtame tilto pradžioje dideliame ki-
bire. Britų sargybinis linktelėjo galva/dabar jau nebuvo
pavojaus, kad pabėgs/ ir kazokas nušoko nuo sunkvežimio,
ėjo kibiro link. Be žodžio, staiga pasileido bėgti tilto prie-
kin ir nušoko nuo skardžio. Krito beveik 100 pėdų žemyn
ant uolų. Britų kareiviai nuskubėjo prie skardžio, matė
tik toli žemai, po tiltu nušokusiojo išplėstom rankom ir
kojom kūną. Atrodė, kad palydovai turės nemalonumą aiš-
kintis, kad trūksta vieno žmogaus, bet- tas trūkumas lai-
mingu jiems sutapimu buvo atitaisytas. Anot majoro Goode
ginkluoto sunkvežimio palydovo pranešimo vėliau, kazokų
karininkas "su kai kuriais sunkumais buvo paimtas nuo

Trys galingieji Jaltoje: Churchill'is, Roosevelt'as ir Stalin'as

uolų ir perduotas sudaužytas ir mirštantis Sovietų pajė-
goms".

Majoras Goode nužingsniavo per tiltą pasižiūrėti, kas
darosi kitoje pusėje. Jis stebėjo Sovietų kazokų priėmimą,
kai staiga netoli jo kazokų karininkas išsitraukė skustuvą,
persirėžė sau gerklę ir krito mirdamas majorui po kojų.

Pasipiktinęs majoras Goode paklausė Sovietų karinin-
kės, kas bus daroma su pasidavusiais kazokais. Ji užtikri-
no, kad "vyresnieji karininkai bus perauklėjami, o jaunes-
nieji bus nusiųsti į sunaikintųjų Sovietų miestų atstatymo
darbus".

Bet- netrukus po to, majorą pasiekė skirtingas prane-
šimas: atsakydamas į panašų klausimą, Raudonosios Armij-
jos kapitonas nusišypsojo pasigėrėjimo šypsena ir patrau-
kė ranka per savo gerklę, paaiškinančiu judesiu.

Sovietų pulkininkas už kazokų pristatymą išdavė ga-
vimo paliudijimą. Ltn. Dennis Hemming iš I-st Kennsing-
tons savo reportaže rašo: "... tarp miesto ir barjero, a-
pie mylios atstumu buvo išrikiuoti britų kareiviai, kas 100
jardų tarpais, su paruoštais automatiniais šautuvais. Man
nebuvo leista eiti toliau už barjero, bet kiek aš galėjau m-
tyti, gatvėse nesimatė jokių civilių gyventojų, kurie be a-
bejo mieliau užsidarė savo namuose". /bus daugiau /

DALYKAI, KURIŲ NEVERTA KLAUSINĖTI ATVYKĖLIŲ IŠ LIETUVOS

Ko nepapasakos jums, mieli atvykėliai turistai iš Lie-
tuvos? Atsakymas vienas ir tas pats: "Apie daug ką".
Mūsų visų bendru įsitikinimu, priežastis viena ir ta pati:
"Bijosis". Kažin ar taip yra? Žinoma, daug kas priklaus-
ys nuo svečio, nuo jo būdo, temperamento, nuo išgalių pa-
kelti alkoholi, nuo padėties visuomenėje, nuo jo bičiulys-
tės santykių su KGB, pagaliau nuo pokalbio aplinkybių. Žo-
džiu, daug nežinomųjų. Disidentai visi be išimties yra pri-
pažinę, kad tarybinis žmogus gerokai dviveidis ir jo elg-
seną apsprendžia aplinkybės. Pasak juos, bendra taisyklė
būtų toji: juo žmogus arčiau valdžios, juo jis gali būti at-
viresnis, juo arčiau KGB, juo labiau tikras, kad jo viešna-
gė kapitalistiniame pasaulyje nebūna paskutinė. Bendrąja
taisykle būtų ir tai, kad tarybiniai veikėjai, mokslininkai,
menininkai paprastai praeina tam tikrą paruošiamą stažą,
ne iš karto gaudami leidimą vykti Amerikon. Jiems lei-
džiama pradžioje viešėti satelitinuose kraštuose: Bulga-
rijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Rytų Vokietijoje. To stažo
paskirtis, tikriausiai yra dviguba. Visų pirma įsitikinama,
kad žmogėnas neprasimanys sprukti į Vakarus, kad apsi-
pras kaip dera elgtis sąmoningam tarybiniam piliečiui. O
antroji, ir turbūt, pažįstam sov. Sąjungą, pagrindinė prie-
žastis yra, kad jis įsisavintų doro elgesio taisykles, bū-
tent, ką kam parvežti, ką "patepti".

Nežiūrint to, vykstančiam į kapitalistinį pasaulį, dar
lieka pereiti vadinamąjį "instruktažą", kurio metu kelei-
viui primenama, kad esama dalykų apie kuriuos nešneka-
ma. Tarp tokių "tabu" temų yra trys, kurias sąmoningai
ar nesąmoningai jūsų pašnekovas praleis negirdomis, ar-
ba pasisakys, kad tų problemų nepažįstas. Tai: Raudonoji
Armija, prostitucija ir narkomanija Sovietų Sąjungoje.
Faktiniai iš jo reagavimo į šiuos klausimus galima susi-
daryti gana gerą nuomonę apie pašnekovą. Nors nėra pa-
grindo skubėti jų teisti ar smerkti. Imkim Raudonąją Ar-
miją: tūkstančiai lietuvių yra atlikę karinę prievolę, kitų
vaikai yra buvę taipgi pašaukti. Bet... tai kariniai daly-
kai, karinės paslaptys, o sovietinėm akim kalbėti apie jas
būtų krašto išdavystė. Kas kita- prostitucija ir narkoma-
nija. Be abejo, SSSR yra milžiniškas kraštas, nebūtina vi-
siems žinoti, kas kur dedasi, ypatingai didmiesčiuose ar
tolimose respublikose.

O tačiau, kai jūsų pašnekovas staiga kategoriškai pa-
reiškia, kad tokių dalykų Sovietų Sąjungoje nesama, sun-
ku nepagalvoti, kad jis pliekia "išmintį", kurią jam davė
instruktažo metu. Apie tą visuomenės žaizdą vakarie-
čiui žinoma iš įvairiausių knygų, pasakojančių apie SSSR
kacetus ir siautėjimą juose kriminalistų-kriminalistų.
Šimtai ir tūkstančiai lietuvių yra juose buvę, su tuo gai-
valu susitikę. Tikriausiai mato jį ir prie savųjų geležin-
kelio stočių, savo uostuose, praturtėlių rateliuose... Ir
staiga tau: "Ne, pas mus to nėra"... Kuo mus laiko?

Nors gal ir šiuo itveju esama palengvinančių aplin-
kybių. Kaip bebūtų, vakariečiams prienama disidentinė
spauda, buvusių sovietinių piliečių memuarai, užsienio
korespondentų pranešimai. Juos skaitant užsipildo
1985. IX. 12

spragos, kurių galbūt, nepajėgia užpildyti ten gyvenan-
tys. Vakariečiai yra bandę susigaudyti tarp eilučių ta-
rybinėje spaudoje. Taip sakysim, Christine Revuz yra
bandžiusi atkurti SSSR tikrovės paveikslą, išlesiodama
ištisy metų "Pravdos" komplektuose skaitytojų laiškus
redakcijai: Ivan Ivanovitch écrit à la "Pravda"/1980/.

Deja, iš tos visos 300 puslapių knygos susidaro vaizdas,
tarsi ji būtų siekusi parodyti, kad Sovietų Sąjungoje esa-
ma... spaudos laisvės. "Pravdos" puslapiuose autorė
kažkaip nieko neaptiko apie didžiulias sovietinės tikrovės
ydąs: protekcionizmą, korupciją, banditizmą, gatvėse,
prostituciją, lytinį palaidumą. Nekalbant apie tokius daly-
kus kaip kad teiginius slapstame moterų almanache, kad
reta moteris yra išvengusi Sovietų Sąjungoje, kad nebūtų
pasikėsinta ją išprievartauti:

"Mūsųose neįmanoma pagaltvoti kalbėti apie išprieva-
tavimus. Apie tai niekada nekalbama. Jie mūsųose neeg-
zistuoja. O tačiau kas žingsnis yra pasikėsiniama. Jokia
moteris negali pasigirti, kad neturėjo su tais dalykais rei-
kalų, bet apie tai nekalbama. Nėra jokių statistikų. Mo-
terims gėda".

Femmes et Russie, 1980., par le Collectif de redacti-
on de l'Almanach et quelques autres... Paris, Edition des
femmes, 1980.

Priešingai Christine Revuz, Patrick Meney, kurio
čia pateikiame vertimėlius, elgėsi mažiau "moksliška-
i", nes pasirinko cituoti ne vien kas tilpo "Pravdoj", bet ką
išskaitė provincijos spaudoje arba patyrė, būdamas
"Agence France Presse" korespondentu Maksvoje. Nors
jo knyga siekia atskleisti visuotiną supuvimą Sovietų Są-
jungoje- taip ji ir vadinasi: La Cleptocratie; la delinquance
en USSR, Paris, Table Ronde, 1982- jos skyreliai apie ko-
rupcijos buvimą Raudonojoje Armijoje, apie prostituciją
ir narkomaniją SSSR yra ligšiol pačiais išsamiausiais
reportažais apie kasdieninę tikrovę Sovietų imperijoje.
Nežiūrint to, mums atrodo pravartu priminti skaitytojui,
kas buvo pasisakyta apie tuos reiškinius kitų autorių
veikaluose.

RAUDONOJOJI ARMIJA

Ką Vakary žmonės žino apie Raudonąją Armiją? At-
sakymas paprastas: NIEKO. Ir pridurkim: nieko žinoti
nenori. Nors gal tai nebūtų tiesa. Paprasčiausiai, mūsų
ganytojų anglų sakų spauda apsaugo juos nuo visokių
nesmagybių, nieko apie tai nerašydama. Nieko neskelbda-
ma. Nors, tiesą pasakius, ir jos užsienio korespondentai
nėra per daug šnekūs. Patrick Meney, kurio tekstais teks
naudotis, paaiškina jų padėtį trumpai ir drūtai:

"Vienas Užsienio Reikalų Ministerijos pareigūnas
Maskvoje mane įspėjo: "Rašykite ką norit apie mūsų kraš-
tą. Bet niekad nelieskit kariuomenės".

Užtat nei užsienio korespondentų, nei disidentų knygo-
se, atsiminimuose labai mažai ką randame apie raudonar-
miečių gyvenimą. Yra Ephraim Savelos humoristiniai ro-

manai, atausti pergyvenimais 16-tojoje Lietuvių Divizijo-
je, yra Vladimiro Rybakov'o "Tiažost" /Le Fardeau/, ku-
riame užsimenama apie narkotikų naudojimą Tolimųjų Ry-
tų daliniuose ir nepakenčiamus kiniečius, yra Vladimiro
Voinovič'iaus šveikiška apysaka- "Čonkin". Vieninteliu
šaltiniu liktų grožinė literatūra: novelės, romanai, veikalai,
šlovinantys Raudonąją Armiją. Jų tonų tonos, bet knygų,
kuriose jaustųsi nemeluota, paprasta kasdieninė tikrovė
ar autentiški karo išgyvenimai- nėra. Negi laikys "atvi-
ru" raštu tokius kovotojiškus ura patriotiškų gabalus
kaip šioje ištraukoje iš Mieželaičio "Kareivio Metraščio"
/Čia Lietuva, Vilnius, 1968/:

"Beje., atbėgęs karininkas tik ką pranešė, kad kaimas,
kurį šiandieną turime paimti, vadinasi Litva... Išgirdęs,
net sudrebėjau. Litva?

... Žemė dunda. Rūstauja karo dievas - artilerija.
Karininkas sako, jog kaimą forsuoja tankistai. Pėstininkai
laukia įsakymo. Tuoį prasiidės puolimas. Lietuviai va-
duoja Litvą. Skubu į mūsų vietą, noriu savo akimis pa-

matyti šitą mūsų. Jaučia širdis, kad jis taps mums taip
pat simboliniu ir istoriniu- kaip protėvių Žalgirio mūšis.
Lietuviai Žalgirio didvyriams gėdos nepadarė; jie buvo ir
yra puikūs kareiviai. Iš A naplės žvelgdami į savo pali-
kuonis mūsų lauke, Žalgirio didvyriai gali jais tik di-
džiūnotis. Laukia antrasis Žalgiris... Jis prasidės nuo is-
torinės Lietuvos sienos, nuo Litva kaimo ir pasibaigs toli
už Nemuno".

Abejotina, ar tokiu valkyrišku skausmu gyveno tada
16-tosios Divizijos rekrutas, ar gyvena dabar vargstantis
Afganistane lietuvis kareivėlis.

Ar pats faktas, kad laisvi rašytojai prisimena karo
prievoles kaip kažkokią groteską nerodo, kad tarp karinin-
kijos ir eilinių kareivių yra baisi praraja? Karininkų kas-
ta nemažiau ten lepinama kaip visose diktatūrose, nors
kartu ir laikoma po padu. Karui pasibaigus, per 1946 me-
tų rinkimus į Aukščiausią Tarybą nebuvo galima išvengti
kandidatų iš Raudonosios Armijos eilių. Bet neužilgo par-
tija pasistengė visais būdais menkinti "miles gloriosus" į-
našą, aukštindama pačios partijos "ryžtą ir budrumą". Tuo
pat metu, kaip kad pastebi M. Voslenski's, yra imtasi
visų priemonių, kad karininkijos materialiniai poreikiai
būtų po pilniausiai patenkinti. Kariuomenės nomenklatu-
ristams suteiktos ypatingos privilegijos, idant jiems ne-
tektų nieko pavydėti partijos pareigūnams. Iš tiesų, mar-
šalai ir generolai gali atsiduoti visa savo siela savo aist-
rai engti žmones ir savo pomėgiui paroduoti gražioje u-
niformose. Raudonarmiečiai pamoką suprato: daryti
karjerą reiškia klausytis valdžių ir intriguoti prieš asme-
niškus varžovus, o ne ruošti kokiems ginkluotiems pu-
čams. Ne be to, kad jie prižiūrimi. Vyriausioji ginkluotų-
jų pajėgų politinė vyriausybė yra Centro Komiteto karinio
skyriaus kopija. Ten sėdi Centro Komiteto nomenklaturis-
tai, kuriems suteikti aukšti kariniai laipsniai, kad karinin-
kai nežiūrėtų į juos, kaip į "špakus" /karinis terminas,
kurio niekinami civiliai/. /bus daugiau/

KULTŪRINIS PUSLAPIS

(Praeitame "NL" Nr. (36-tame), straipsnis apie Anastaziją Tamošaitienę per klaidą pakliuvo neįrašytas. Šia ne numerįje įdėdame toki, koks turėjo būti.)

APIE ANASTAZIJĄ TAMOŠAITIENĘ

Brangindama tėviškes nuotaikas ir sielodamasi jų tęstinumu mūsų dailėje, ypač audime - Tamošaitienė kaip žmogus ir dailininkė tebėra vieniša ir nepakartojama; randanti jėgų ir prasmės ir net su rūpesčiu jas laiko kontakte su jauniausiąja, jau čia gimusia mūsų karta.

Lietuvių liaudies palikimas audimo srityje, kaip technikoje, raštuose, spalvų harmonijoje - Tamošaitienės buvo atidžiai studijuotas, įsigyventas. Per dešimtmečius nepraradusi ryžto ir kūrybinės ugnies, dailininkė įsisavino subtilų meistriškumą mūsų tautinių drabužių ir juostų audime bei kilimų rišime. Jos kūrybos pavyzdžiai plačiai pasiskirstę kraštuose ir kontinentuose, yra stebimi ne tik lietuvių, bet ir svetimųjų. Šalia aukščiausių atžymėjimų Paryžiuje/1937/, Berlyne/1938/ ir New Yorke /1939/ dailininkės Tamošaitienės audiniai rado pripažinimą ir Kanadoje bei JAV, kraštuose, kur jos kūriniai dažnomis parodomis laikomi kontakte su žiūrovu. Išskirtinas taip pat faktas, kada dailininkės sukurtų tautinių drabužių natūrali demonstracija mūsų meno ansamblių taip plačių mastu propaguojama įvairių švenčių bei minėjimų metu.

Kilimo rišime, ypač gobelenuose, neabejotinai Tamošaitienė yra radusi giliausio pasitenkinimo kaip kūrėja. Kilimas kaip tik davė ir duoda dailininkei galimybių jungti sintezes tarp tautinių motyvų ir liaudies meno nuotaikų, įsijaučiant kaip individualiai kūrėjai ir priartėjant prie šių dienų meno išraiškos tradicijų.

Dail. Anastazijos Tamošaitienės kilimai austi ar rišti Lietuvoje, Austrijoje ar Vokietijoje turėjo savo kompozicijoje geometrinio, augalinio ir architektūrinio motyvų elementų, kurie dažnu atveju buvo stilizuojami. Ritmas ir liaudiško paprastumo nuotaika kilime tiko Tamošaitienės asmeniškam paprastumui. Kilimo piešybine ir spalvine jėga, naudojant mūsų senosios architektūros ir stilizuotų, tautiniais rūbais pasipuošusių figūrų bei pasakiškos augmenijos plėmai jos koncentruojami centre. Turtinga spalvomis ir plėmų siluetais sprendžiamoji kompozicijos idėja dar kartojama /dažnu atveju/ gana plačioje proporciijoje kilimo kraštuose, į jį būdavo įvestos figūros ar augmenija - išlaikoma vertikalinė padėtis. Tokio sprendimo kilimu dailininkės kuriama ir

iš naujausios Česlovo Grincevičiaus knygos
VIDUDienio VARPAI

KĖDAINIŲ OŽKA

/pabaiga/

Mikė greit buvo žinoma visam paupy. Visi kalbėjo apie jos pyktį ir norą daugytis su kiekvienu, kuris jai kepurės nenukeldavo. Jos erzinti ėmė rinktis miesto vaikai. Su jais kova būdavo sunki. Ką ji viena vargšė gali padaryti prieš jų visą būrį, kai jie tik iš tolo akmenis svaitydavo arba iš laivelio vandeniu taškėdavo.

Vieną kartą po tokio nesėkmingo susikirtimo didžiai suerzinta ožkytė bebėgdama iš paupio pyktį nukreipė į Abraomą, gerą ir sąžiningą prekiautoją. Tas senukas savo krautuvėlį pravėręs duris, ramiai sėdėjo ir galvą linkiojdamas, pusbalsiai skaitė labai šventą knygą, laukė pirkejų. Staiga jis prieš save išvydo nematytą aukštą, baltą baidyklę, panašią į griūvantį kamina. Ne, iki šiol šiam ramiam mieste nieko baisnesnio jis nebuvo matęs. Nespėjo nei aiktelėti, nei išsigasti, kai tas kaminas ant jo užgriuvo. Krūtinėje pajuto skausmą, o pats gulėjo aukštelininkas. Apie jo galvą maskatavo pora ožkos ragų. Jis jau žinojo, kas su juo atsitiko. O kaip jis nenorėjo taip negarbingai mirti!

- Žmonės! - šaukė Abraomas, įsitikinęs, kad jis dar gyvas. - Gelbėkit nuo šėtono dvasios!

Laimingu atveju kažkas įėjo į krautuvėlį ir rado ant grindų besikapstantį žmogelį. Apink jį buvo išbarstyti pipirai, riestainiai, medauninkai. Mikės jau nebuvo. Ji stumdėsi kitam aikštės kampe su vaistininku Knipeliu! (ir, kaip miesto kronikoj užrašyta, gerokai lazdu gavo).

Čia istorija nutrūksta ir neužrašyta, su kuo dar tą dieną grūmėsi ožkytė, kiek intynių laimėjo ar pralaimėjo. Tik žinoma, kad vakare buvo toks pasikalbėjimas su prakilniuojų burmistru ponu Izidorium Jaugėla:

- Mikute, paklausyk ką tau kalbu aš, miesto valdžia aukščiausioji. Apie tave sklinda ne kokie atsiliepmimai. Būk protingesnė ir per daug nesmarkauk.

- O kas man darbo, ką apie mane kalba mieste.

- Išidėmėk, kad žmonių užkabinėjimais tu kenki ne tik sau, bet ir mano geram vardui bei aukštom pareigom. Girdi, ką sakau tau, Mike, tu, netašytas sutvėrimo? - jau pakeltu balsu kalbėjo ponas Jaugėla.

- Ar tamstos vardui būtų geiau, jei aš bučiau kaip miesto vežėjo Čipkės nukamuota kumelė ir nukarusia galva slampinėčiau patvoriais?

- Ar supranti, ką tau sakau? - suriko valdžios žmogus ant kvailos ožkos. - Draudžiu toliau taip elgtis su mano miesto piliečiais, tai ir viskas!

- Štai kas! - Tamsta pats gali su manim elgtis diktatoriškai, daryti ką nori, o aš be tamstos žinios net nusičiaudėt prieš saulę negalėsiu?

- Ožka, ir dar piktesnė už kitas, todėl ir esi kad nieko nežinau ir neišmanau, kokią valdžią aš turiu ant tavo galvos. Jei tu ir toliau taip darysi, kaip šiandien, tai uždarysiu ir dar už ragų pririšiu.

Aš nenoriu šiam laisvam mieste būti pririšta. O jei taip kada padarysi, aš rėsiu, protestuosiu, skundą rašysiu Didžiajam kunigaikščiui, daržinę į šipulius sudaužysiu, tave patį pas protėvius nusiųsiu...

- Nutilk, tu Mikidraila, ir su aukščiausią valdžia nepraustaburniškai nekalbėk. Jei panorėsiu, galiu uždaryti tave ir už geležinių grotų. Šiandien mūsų kalėjime tėra vos vienas plėšikas, ir sargai neturi darbo. Jų džiaugsmui tu būsi antras kalinys, - pagal įstatymus ir paragrafus miesto galva dėstė reikalą kvailai ožkai.

- Kažkodėl neprigirdžiu, tai jei ką gduiras man pasakei, viskas perniek, - ir čia raguota veislė nūsiskuko į šoną.

- Saugok savo kvailą kailį ir dar kvailesnius ragus.

- Me!

pirmajame dešimtmetyje, atvykus Kanadon. Kaip viena šio laikotarpio kilimų būtų galima išskirti didelio formato "Šv. Pranciškų", išaustą Tėvams Pranciškonams J.A.V-se. Tuo metu dailininkė, beruošdama eskizus savo kilimams, visu svoriu atsisėmė į tapybinę technikos pajugimą savo kūrybai pratutinti. Akvarelė, guašas, tempera ir aliejus Tamošaitienė didele dalimi atitraukė nuo anksčiau jai rūpimų užsimojimų audimo srityje. Daba dailininkė įžengė į visai naujus sprendimus kompozicijoje. Ramybė dvelkia jos kūriniuose dabar įgauna trinties, žibėjimo, spinduliavimo ir kontrastais judančių stilizuotų plėmų demonstracija. Pagrindinis kompozicijoje besireiškias plėmas dabar yra pajungtas pilnai jėgai, ir jo atsiliepimas ar atkartojimas kilime ar bet kuriam tapybinės technikos kūrinyje lieka bėgėlis. Tuo dailininkės priartėjama prie individualumo paremta kompozicijos sprendimo kūrinyje. Šiuo laiku gobeleno technikoje austas kilimas yra labai arti aliejinėje tapyboje naudojamų stilistinių ar kompozicinių sprendimų traktavime. Akvarelė, guašas ir tempera Tamošaitienės naudojama labai laisvai. Pigmentas jos tapyboje nebūtinai laikomas griežtoje technikos kontrolėje. Vandeniniai dažais atliktas jos kūrinyje turi taciemo stiliaus savybių: paviršius sudarytas įvairaus dydžio ir formų plėmais ir spalvai atstovauja dažniausia nuogas pigmentas ir juodas tušas. Ekspresyvi tekstūra išjudinama kaip tik tušo ir pigmento jungtimi. Nors kompozicijoje pakankamas augmenijos nuėjimas /atpažinimas/, tačiau dailininkės laisvai naudojamosi jos elementais bei principais. Šaltieji spalvų harmonijos pigmentai dominuoja vibruodami bet kurioje plokštumoje ir tai, pagal Tamošaitienės apsisprendimą, nėra įjungti į formas išvystymą kompozicijoje.

Tas dailininkės laisvų išradingas naudojimas ir individualus supratimas Tamošaitienės kūrybą privydė prie iki šioje parodoje eksponuojamų pavyzdžių originalumo.

Telesforas Valius

Taip rašė apie dail. Anastazijos Tamošaitienės kūrybą vienas iš žymiausių mūsų grafikų - Telesforas Valius, Toronte vykusios dail. Tamošaitienės darbų parodos proga.

Rugsėjo 9 d. prisimindami Anastazijos Tamošaitienės gimimo dieną, mintimis perbėgame ir jos didžiulį pedagoginį darbą čia išvijoje - Kanadoje ir už Kanados ribų. Turbūt neapsiriksime sakydami, kad tūkstančiai jaunimo pradėjo suprasti ir įvertinti mūsų liaudies raštų grožį. Tūkstančiai jaunimo dėvi

Jūs manote, kad po tokio reikšmingo pasikalbėjimo Mikė elgesi atsargiau? Visai ne. Ji ir kitą dieną grįžo namo apdraskyta, apdaužyta, bet nepraraimėjusi. Ji vėl džiaugėsi naujais laimėjimais ir nenustovėjo vietoje.

- Dabar tai noriu sutikti liūtą ir ji į kruopas sumalti. Duokit man liūtą! Ką, mieste nėra liūto? Tai ne miestas, tai triušų landynė, kad neturi liūto.

Katinas Niurna, to kiemo gudriausias sutvėrimas, dėl viso pikto palypėjęs aukščiausio stogo vieton ir, būdamas apsaugotas nuo liūtų tramdytojos netikėto pykčio, pro usą pastebėjo:

- Liūto, kaip tyčia neturime. Būtų malonu matyti kaip jis, pasitiesęs baltą kailį, ožkiena užkandžiautų. Be to pabandyk pirmiau įveikti rotušės laikrodžio ožį. Jis ten jau daug metų, gal nuo pasaulio sutvėrimo pradžios, su seniu daužosi ir daugyvis iki pasaulio pabaigos arba kol jį kas nors įveiks. Einu lažybų iš svaro lašinių, kad jis ne tavo ragams.

- Ožys miesto rotušėje! Ir kaip aš, žioplai, iki šiol to nežinojau!

Neilgai trukus ožka jau stipinėjo vakarėjančioj aikštėj ties rotušė. Veltui žvalgėsi į bokštą ir laikrodį. Tamsoje negalėjo įžiūrėti, kokia ten drama vyko. Kad katinas nemeluoją, neabejojo. Jis iššliaužiojęs miesto stogais ir visas paslaptis gerai žino.

Sunki ir ilga naktis buvo Mikutei. Blogai miegojo, sapnavo baidyklus su šešiom galvomis. Su jomis ji rungėsi, bet jų įveikti negalėjo.

- Nesu prietaringa, ir klaidūs sapnai negali sumažinti mano karingumo, - samprotavo vos tik patekęs saulei.

Miestas miegojo. Pora sargų šlavė grindinį ties rotušė, o toj vietoj, kuria turėjo praeiti burmistras, šlavė ypač stropiai. Negi galėtų jis nepastebėti tokio jų sąžiningumo ir nepakeltų alga nors puse auksinio? Jie dirbdami dažnai stoviniavo ir pasakoją vienas kitam rimtas ir kitokias istorijas, visai nekreipdami dėmesio, kad kažkokia ožka pakamiais slampinėja ir dairosi į dangų. Tai jos reikalas.

Atėjo metas, ir senis su tvote išslinko valandų mušti. Paskui, žinoma, atsirado ir ožys. Žodžiu, taip, kaip buvo numatyta ir padaryta išmintingojo meistro Hans Christian Sieben Nietschky.

- O tu, sūdytos mėsos maiše, tu dar pažinsi mane! - lyg pjaunama subliovė ožka ir pasileido į rotušę.

Durys iš aikštės buvo uždarytos, bet ji rado atdaras iš kiemo. Greit surado laiptus ir jais užsiriogino iki pat viršaus.

Prieš jos nosį garsiai švytravo kažkoks gelžgalis, sukos ratai, rateliai. Ožio nebuvo, ir ji nežinojo, kur jo ieškoti.

- Nedings. Reikia tik kantrybės to kerėplos palaukti.

Ilgai, visą valandą reikėjo nerimauti ir kentėti. Pagaliau išgirdo ir pamatė, kai šoninės durėlės atsoko ir išvažiuo ant geležinio rato senis su kūju. Kad jis buvo medinis, ji iš susijaudinimo nepastebėjo. Galima buvo apkursti nuo varpų dūžių, bet ji negirdėjo. Ji tik laukė trepsdama to, kas dabar turi sekti.

- Štai ir jis!

Dabar bus Mikutės laimėjimų viršūnė. Tik žiūrėkit ir stebėkitės visi, kurie ką nors apie tai išmanote!

Dar niekad ji nejautė tokio pykčio, užsidegimo ir pakilimo, kaip šią valandėlę. Kad galėtų smarkiau tvirti, atsoko žingsnį atgal ir tada visomis jėgomis į priekį!

O! Tik pačią paskutinę sekundę pastebėjo, kad ožio akys iš stiklo, o jis pats medinis! Nuo to tik dar labiau užvirė jos kraujas, dar smarkiau įrėmė ragus į tą medinę apgavystę.

Viešpatie, būtų buvę geriau nematyti viso to,

tikrai gražius, autentiškus, rankomis austus tautinius drabužius ansambliuose, privačiai, iškilnėse, reprezentacijose. Su dideliu dėkingumu ją minime ir jai linkime ir toliau geriausios sveikatos bei kūrybingų metų b.

LITUANUS, Lithuanian Quarterly /1985/. Volume 31, No. 2, Summer edition.

LITUANUS is a journal of arts and sciences, dedicated to the presentation and examination of all questions pertaining to the countries and peoples of the Baltic States, particularly Lithuania. Contributions concerning the Baltic countries and general problems of Eastern Europe and the Soviet Union are invited and should be sent to the editorial address given below. Opinions expressed in signed articles and comments represent the views of their authors and do not necessarily reflect agreement on the part of the editors or the publisher. LITUANUS is published by the Lituanus Foundation, Inc., a Not for Profit Corporation in the State of Illinois. The purpose of the Foundation is to organize, sponsor, and publish research material pertaining to the Baltic area.

CONTENTS:

Articles: PETER VON SUCHENWIRT, by Jerry Smith and William Urban;
LITHUANIAN PHYSICIANS - "AUŠRININKAI". III. SUPPORTERS OF "AUŠRA", by Milda Budrys, M.D.;
SOME REMARKS ON THE LITHUANIAN REFLEXIVE VERBS, by Antanas Klimas.
Art: CURRENT ART BY ARVYDAS ALGMINAS, by Victoria Marga;
Poetry: Eglė Juvaitė: POEMS;
Book Reviews: MONEY JOBS. - Marti Prashker and S. Peter Valiūnas; Reviewed by Arvydas Tamulaitis;

Lituanus Data Bank:

Commemorating the End of World War II: The Beginning /1939/ and the End /1945/ The Russification of Latvia, by Victor A. Nakas. Lithuanian Symposia on Science and Creativity, by Ramojus P. Vaitys. Etc.

kas tenai įvyko.

Medinis ožys suskilo į kelis gabalus ir griuvo į senį; išibėgėjusi ožka, medinio ožio dalys, senis, kūjis ir kitkas nutraukė varpą nuo ašies; varpas su visais anais padargais įkrito į laikrodžio mechanizmą, ir paskuviskas urmu: Mikutė, ožys, senis, varpas, laikrodžio ratai, ratukai, ašys, rodyklės pasipylė tiesiai į aikštės grindinį...

Ties rotušė stovėjo mūsų stropūs sargai ir kalbėjo, negalėjo išsikalbėti apie švedų karus, kai ant jų pradėjo byrėti laikrodžio dalys. Jie nespėjo nei susivokti, iš kur visa tai, kai baisiai skambėdamas, kaukdamas šalia jų krito varpas. Nuo grindinio pasipylė į šalis kibirkštys ir žliuoktelėjo baltas, minkštas ožkos kailio maišas.

Ne, tai baisiau, nei baisu! Tikras dalykas - miestas griūva. Galbūt tuoj atsivers žemė, prasmegs namai. Amen viskam! Nei pasaulio pabaigos dieną negali būti didesnio išgąsčio. Ir toji bails drama prasidėjo tą akimirką, kai vienas jų labai pakiliai buvo ištaręs žodį "švedai".

- Švedai užpuolė! Švedai! Bėkite, kur kas išmanote, šlėpkitės, liškite į žemę. Oi, galas mums ir jums - šaukė sargai ne savo balsu ir, kiek tik kojos nešė, rūko miesto gatvėmis.

- Kas! Švedai? Kur yra tie švedai? Ar dega kas nors? - mieguisti miestiečiai kaišiojo galvas pro langus.

- Mes tiek daug nežinome, nors ir nesame girti, bet rotušė jau griūva, aikštė pilna lavonų, nuo armotų trenksmo kyla dūmai ir kibirkštys, viskas liepsnoja. Oi, oi! Pone karaliau, už ką tokia mums koronė?

Išgąstis turi ilgas kojas, ir gandas apie švedus sklido garsiau nei šaukė sargai, lėkė iš namo į namą greičiau, nei skriejo mūsų išgąsdinti vyrai.

Netrukus piliečiai pamatė, kaip uždusę, kaukšėdami į grindinio akmenis gatvėmis bėgiojo ginkluoti miesto sargybiniai ir veltui ieškojo švedų.

Krautuvininkai atidarinėjo ir uždarinėjo duris; žin-geidūs vaikai vieni korėsi į bažnyčių bokštus, kiti nors ant namų stogų, bene bus pirmieji, kurie pamatys tuos nematytus švedus. Tik ponas Radvila, nusimanydamas apie tarptautinę politiką, prikeltas iš miego, suabejojo švedais:

- Gal koks razbaininkas pasigėręs pridarė eibių ar vėl vaikėzai į Moškės stadalą uždarė kiaulę. - Dėl visa ko keliems raiteliams liepė nujoti į miesto centrą ir pasidairyti.

Šalčiausiai baisią žinią sutiko burmistras ponas Izidorius Jaugėla:

- Man tai aišku: čia ožkos darbas. Laimei, paskutinis pasigarsinimas.

Po valandos viskas buvo žinoma, ir paniką pakeitė nustebimas. Miestiečiai smalsiai traukė į aikštę. Ten vienas kitam garsiau už kitą teisingiausiai iš pagrindų aiškino naujai atvykusiems, kas įvyko, kodėl buvo taip, o ne kitaip, kas dėl to kaltas, ir kad jie visa tai iš anksto buvo pramatę, kad ir turėjo būti taip, kaip buvo, kitaip negalėjo atsitikti.

Čia istorija nutrūksta ir toliau nesako, kaip ilgai Kėdainiai gailėjo ir verkė laikrodžio, didžiausio miesto pasididžiavimo ir tikro Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos stebuklo.

Yra tačiau žinoma, kad vienintelis, kuris džiaugėsi ta nelaime, buvo savanaudis katinas Niurna: mat nebus, kas pareikalaus praloštų lažybose svaro lašinių.

Apie nepaprastą burmistro ožką pasakojimai išlikę gyvi iki šios dienos. Kažin, ar ne jos linksmam atminimui viena miesto aikščių prie Radvilų ir Josvainių gatvių ir buvo pavadinta Ožkos vardu? Tas pavadinimas išliko iki pastarųjų laikų.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

AR PASKAITAI, SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR JUMORO IR IŠMINTIES!

Sv. Petro ir Povilo bažnyčia Vilniuje

Prieškarinė K. Daugėlos nuotrauka

VASARNAMIŲ KOMPLEKSAS "BALDININKAI"

"Kauno Baldų" gamybinio susivienijimo darbuotojai su šeimomis praleidžia vasaros atostogas Pervalkoje, Kuršių Nerijoje vasarnamėlių komplekse "Baldininkai".

Vieną metų ten gali vasaroti apie 220 žmonių. Veikia valgykla, klubas su televizijos aparatais, biljardo ir stalo teniso įrengimais. Taip pat įrengta suomiška pirtis, sauna. Į už 3-jų km. esantį paplūdimį galima nuvykti savo įmonės transportu.

VILIOJA Į KARO MOKYKLĄ

Šiemet daugelis vidurinių mokyklų auklėtinių įstojo palengvintomis sąlygomis į aukštąsias karo mokyklas. Palengvinimai tokie, kad buvo suteikta teisė, neišvykstant iš Lietuvos ribų, stoja įmuosius egzaminus laikyti Vilniuje. /Kažin ar buvo dar ir kitas "palengvinimas", kad egzaminus galėjo laikyti lietuvių kalba?/.

Išlaikę egzaminus, jaunuoliai be konkurso buvo priimti į pasirinktą karo mokyklą.

SUKAKTUVINIAI FAKTAI

Nuolatinis išvežimų ir ypač paskutiniųjų masinių trėmimų pasekoje Lietuvoje paliko gana daug tuščių sodybų. Niekas nesirūpino nei jų žemės apdirbimu, nei pastatų priežiūra. Bolševikai tokias tuščias sodybas pradėjo griauti. Vienus trobesius sugriovė, pasiėmė kurui, iš kitų, persivežę į miestus, statė dabokles, sandėlius ir kitokius jiems reikalingus daiktus. Tokio pat likimo susilaukė ir ūkiuose likęs kilnojamas inventorius: ūkio mašinos, padargai bei įrankiai.

• Išvežtųjų vargus stengėsi savo atsiminimų knygose išsakyti B. Armonienė, E. Juciūtė, St. Rykienė, Tautvaišienė. Betgi okupantai rusai bolševikai į Sibirą yra išvežę apie 300.000 Lietuvos žmonių. Maždaug kas dešimtas gyventojas buvo išvežtas iš mūsų tėvų žemės. Iš jų maždaug trečdalis mirė dėl nepakeliamų sąlygų vergų darbo stovyklose. Mirė iš bado, nuo šalčio ir iškankinti sunkiausių darbų. Tai didžiausias mūsų tautos genocidas, kokį tik istorija žino. Juk net carų laikais per 40 spaudos draudimo metų į Sibirą tebuvo ištremta 1000 knygnešių. Juk po didžiojo 1863 m. sukilimo iš Lietuvos buvo išvežta apie 2400 žmonių. O komunistai Sibiran gyvuliniais vagonais išgabeno dešimtadalį visos mūsų tautos.

"Lietuviai Sibire"

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
JONUI R.: 337-8637

ĮDOMŲ SPEKTAKLIAI

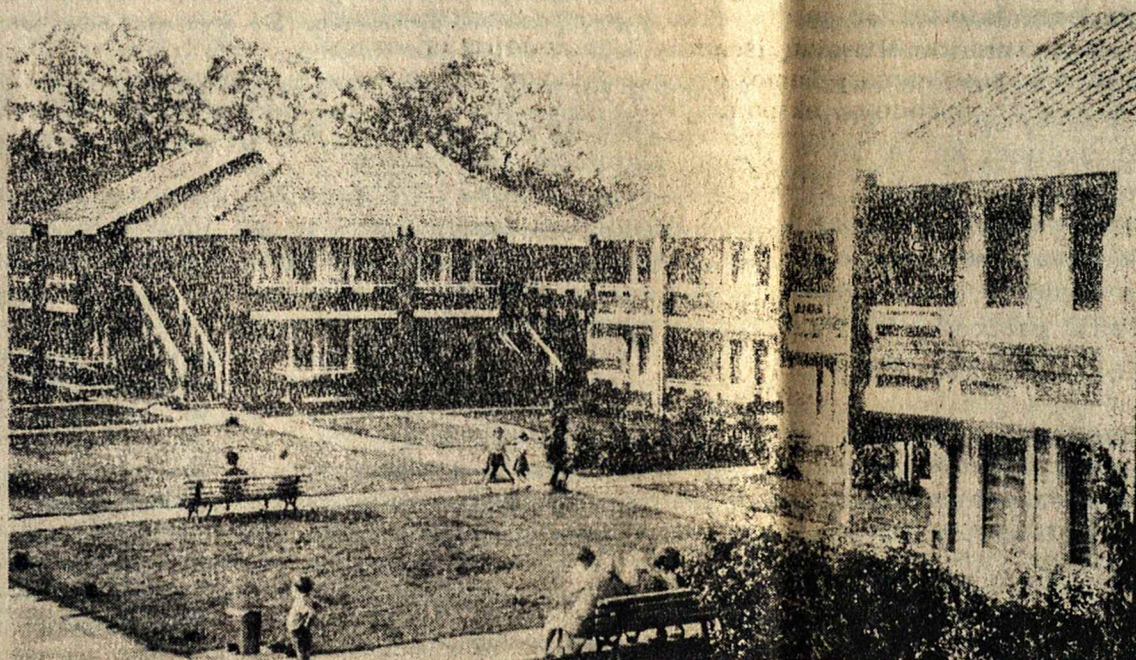
Vilniaus LĖLĖS Teatre vyko įdomūs Indijos vakarai. Juos surengė Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos Indijos Bičiulių sekcija.

Buvo koncertiniu būdu patiekiamos ištraukos iš R. Tagorės, Neru, I. Gandhi raštų, o taip pat ir fragmentai iš pačių seniausių indų raštų.

NAUJA LITERATŪRINĖ PREMIJA

Lietuvos Aklųjų Draugijos Centro Valdyba ir Lietuvos Rašytojų Sąjunga įsteigė premiją už geriausią prozos debiutą. Premija pavadinta Antano Jonyno - poeto ir publicisto vardu.

Pirmuoju tos premijos laureatu tapo Antanas Ramonas, išleidęs novelių rinkinį "Šiaurės Vėjas".

Vasarnamių kompleksas "Baldininkai"

PASIŽYMĖJO KARIKATŪRISTAS DAIL. A. DELTUVA

Bulgarijos Liaudies Respublikos mieste Gobrov vyko VII Tarptautinė Satyros ir Jumoro Bialalė. Parodoje dalyvavo 2673 autoriai iš 53-jų valstybių su 6498 kūriniais. Tarpe apdovanotųjų yra ir dail. Andrius Deltuva, kaunietis, kuris už karikatūrų seriją gavo Bulgarijos Kultūros Komiteto premiją.

Kodėl Šviečia Saulė?

P. INDREIKA

Keistas klausimas, bet astronomai ir kitų sričių mokslininkai jau seniai domisi, bet tikslaus atsakymo neranda. Neseniai Italijoje, kuri daugiausiai gauna saulės šviesos ir šilumos, Europos Mokslo Institucijų Sąjunga atliko bandymus, kad atsakytų į šį klausimą. Dabar savo išvadas paskelbė spaudoje nurodant, kad saulės viduje arba jos branduolyje vyksta, kaip kokiame atomo skaldymo reaktoriuje, toks intensyvus jų skaldymas, kad kaikuriuos dalelytės neišsivaizduojamu greičiu veržiasi į saulės paviršių ir įkaltusios pradeda švytėti. Šios dalelytės mokslininkų yra pavadintos "neutrinois". Jos, susirinkusios saulės paviršiuje, savo šviesą išspinduliuoja į universą, bet apie vieną milijoninę dalį, šviesos spindulių pavidalu pasiekia kitas planetas, žvaigždes ir - mūsų žemę, kuri yra nutolusi nuo saulės už 150 milijonų km. Toms "neutrinois" pasiekti žemę užtenka 8 minučių ir 20 sekundžių.

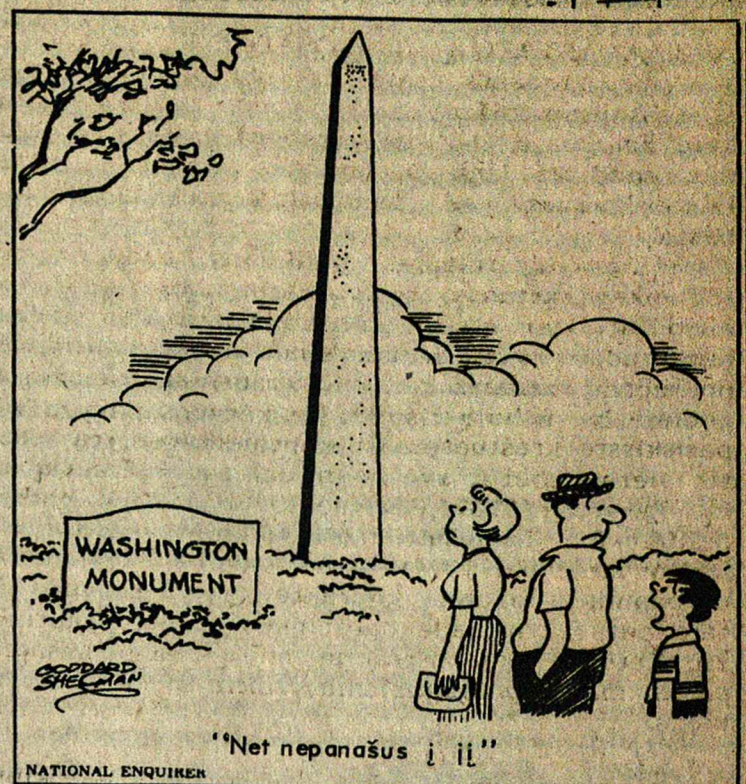
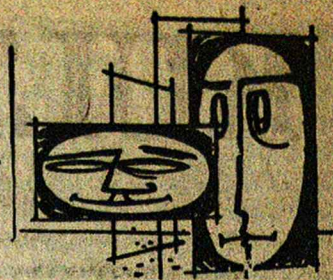
Astronomai saulę laiko žvaigžde, tik ji savo savybėmis išsiskiria iš kitų žvaigždžių. Pirmiausia - saulė yra lyg koks dujų kamuolys, kurio diametras siekia 1.392.000 km. arba 109 kart didesnis už mūsų žemę. Saulės paviršiaus temperatūra siekia 5500 laipsnių C, tuo tarpu jos viduje - 15.000.000 C!

Saulės amžius prilyginamas 4.000.000.000 mūsų kiems metams. Ji apsisuka aplink savo ašį per vieną mėnesį ir taip besisukdama aplekia Paukščių Tako Žvaigždyno centrą tik per 225 milijonus metų. Tačiau saulė yra laikoma žvaigžde, kuri yra arčiausiai žemės, palyginus su kitomis žvaigždėmis. Ji turi ir savo palydovus - planetas, kurios drauge sudaro saulės sistemą. Nežiūrint, kad saulė yra arčiausiai žemės, jeigu kas užsigeistų ją pasiekti, kad ir greičiausiu skraidmeniu, skrendančiu po 40.200 km. per valandą, kelionė užtruktų 154 paras. Tokių drąsulių dar neatsirado...

Šviesą ir šilumą mes gauname iš saulės paviršiaus. Bet šviesos ir šilumos kiekis, kurį gauna žemės paviršius, nevisada yra vienodas. Tai priklauso nuo žemės atmosferos ir debesų, kurie sulauko saulės spindulių. Be to, saulės paviršiuje retkarčiais pasirodo dėmių, kurių mes net nepastebime. Jos sutrukdė šviesos ir šilumos žemės paviršiaus pasiekimą. Saulės masę sudaro dujos, kurios kartu su masėmis sudarytų - 333.000 kartų didesnę masę, negu žemės. Todėl ant žemės sveriantis 100 kg. daiktas ant saulės svertų apie 1.270 kg. Yra žinoma, kad saulė susidaro iš hidrogeno dujų ir helijaus. Jeigu ne tarpusavio trauka, tai dujos seniai būtų išsisklaidžiusios po universą. Mokslininkai tai nustatė, išnagrinėję spektrą.

Senovės žmonės, nepajėgdami suprasti saulės ir jos reikšmės, ėmė ją garbinti ir laikyti dievu. Saulės aptemimus dažniausiai laikydavo saulės užsitrūstinimu ir laukdavo baismės. Saulės garbinimui statė maldyklas, o eski mai išdrįsdavo vykti meškerioti tik nakties metu, nes niekas nebuvo tikras, kokius žvėžius galėtų iškrėsti saulės dienos metu.

KREIVI VEIDRODŽIAI

• Senas automobilis, vairuojamas moters, prigrūstas apietuzino vaikų, vos spėjo sustoti pasirodžius raudonai šviesai, kai žmogus ėjo į kitą gatvės pusę. Jis sušuko supykęs: "Lėdi, ar nežinai kada sustoti?". Ji žvilgtelėjo atsisukusi į vaikus, ir atsakė šaltai: "Čia ne visi mano!"

KAIP SPALVOS VEIKIA Į MŪSŲ NUOTAIKAS?

Spalvos gali stipriai paveikti mūsų nuotaikas. "Pasirinkdami savo aplinkai spalvas, kurios į jus gerai veikia, ar dėvint rūbus stimuliuojančių spalvų, jausitės smagesni ir energingesni", - tvirtina "Color and Personality" knygos autorė A. Kargera, padariusi pasikalbėjimus su tuzinais psichologų ir spalvų ekspertų.

Šios spalvos pagerina jūsų savijautą:

RAUDONA - stimuliuoja ir suteikia smagiai. Jeigu jaučiatės prislėgti ar sutingę lietingą rytmetį - dėvėkite ką nors raudono. Įgausite daugiau energijos, kaip ir tie, kurie į jus žiūrės.

ROŽINĖ - "pink" - švelniau stimuliuoja negu raudona spalva. Ji rišasi su gera sveikata, ir dėvint šios spalvos rūbą, atrodytė sveiki.

ORANŽINĖ - pakelia entuziazmą ir dažnai suteikia geresnę fizinę savijautą. Jeigu jūsų entuziazmas ir pasitikėjimas savimi sumenkė - stimuliuokite tas nuotaikas oranžinės spalvos rūbu, pav. megztiniu ar šalikais, ir kt.

GELTONA - ši smagi spalva stimuliuoja galvojimą. Jeigu jaučiatės kiek prislėgti - dėvėkite ką nors geltono arba uždekite geltonos spalvos pagalvėles ant sofos, kur galite jas matyti. Puokštė geltonų gėlių priduos linksmumo namuose ar darbo kambaryje.

ŽALIA - tai gamtos spalva, raminanti veikianti ir nervus, rišasi su sveikumu. Ši spalva tinka kambariuose, kur norima atsipalaiduoti.

TURKUSINĖ MĖLYNA - raminanti spalva, kuri ramina aktyvumą. Jeigu esate įsitempę ar nervingi, ši spalva padės jums nusiraminti. Tai yra taip pat vėsinanti spalva - jeigu karštą dieną dėvėsite šios spalvos rūbus, ne taip jaučiate karštį.

MĖLYNA - labiausiai raminanti spalva, padeda miegoti. Taip pat pridoda saugumo ir patogumo jausmą. Jei - gu blogai miegate, įsivaizduokite, kad esate apsupti mėlynumo; tai padės jums atsipalaiduoti ir užmigti.

Verta pabandyti ir paeksperimentuoti. /Parinko Z./

Japonai dar ir dabar tebelaiko, kad jų imperatorius yra saulės anūkas, paveldėjęs iš saulės visokeriopą galią. Į tai atsižvelgdamas, jo nušalinti nedrįso McArthur'as, pasirašant besąlygines karo paliaubas. Saulės garbinimas buvo plačiai pasklidęs po visas tautas, ir jos garbei dailininkai, poetai ir muzikai yra sukūrę daugybę kūrinių. /Net ir Hitleris sugalvojo naudoti saulei skirtą simbolį - Svas-tiką, kuri jau buvo žinoma prieš Kristaus laikus/

Astronomai yra įsitikinę, kad saulė savo energiją gauna iš hidrogeno, ji paversdama helijum. Jų spėjimu, šis procesas vyksta ištisus milijonus metų. Jie mano, kad tokiu būdu saulės amžius dar galės tęstis apie 5.000.000.000 metų. Po to saulė pavirsianti užgesusia žvaigžde.

Su saulės mirtimi baigsis ir visų planetų egzistencija, ir mūsų žemelė apledės. Tačiau spėjama, kad saulės viduryje dar tebėra karštis ir siekia 15.000.000 C. karščio, kuris sudaro šviesą, besiveržiančią į saulės paviršių ir spinduliuojančią į visas keturias pasaulio puses.

Žmogus jau seniai pastebėjo, kad vyksta saulės užtemimai ir maždaug kas 11 metų saulės paviršiuje susirenka dėmės, kurių padaugėjimas pajuntamas ir žemėje šiaurės pašvaistėmis arba magnetizmo reiškiniais. Susirinkus saulės paviršiuje tarlamių dulkių sluoksniui, dažnai kyla saulės audros ar vėjai, kurie turi nemažos įtakos radijo komunikacijai. Saulės audras sukelia saulės išsiveržimai arba atomų išmetimai. Naudojantis moderniais astronomijos instrumentais visi neišprasti saulės reiškiniai bandomi išaiškinti ir susekti. Tam tikslui vi - suose pasaulio kraštuose yra įrūštos observatorijos su galingais teleskopais ir kitomis sekimo priemonėmis. Nuo 1960 m. prie šių priemonių dar prisidėjo skrydžiai į išorinę erdvę. Nežiūrint žmogaus pastangų geriau pažinti saulę, dar daug metų praeis, kol astronomai ir kitų sričių mokslininkai supras saulės paslaptis.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2 % už 90 dienų term. indel.
8 1/2 % už 6 mėn. term. indel.
9 % už 1 metų term. indel.
9 1/2 % už 2 metų term. indel.
9 1/2 % už 3 metų term. indel.
9 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asm. paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2 %
2 metų 11 %
3 metų 11 1/2 %
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų. 9 3/4 %
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 44 MILIJONŲ DOLERIU

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju a. draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p. (Lietuvos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 27 MILIJONŲ DOLERIU

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius .. 8 1/2 %
180-185 d. term. ind. 8 1/2 %
Term. ind. 1 metų 9 %
Term. ind. 2 metų 9 1/2 %
Term. ind. 3 metų 9 1/2 %
Pensijų s-ta 9 %
Spec. taup. s-ta 7 1/2 %
Taupomųjų s-ta 7 %
Depozitų-čekių s-ta ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 11 1/2 %
Mortgičius nuo .. 9 1/2 % - 11 1/2 %

ANAPILYJE skytiūs veikia sekmed. 9:30 v.ryt. - 1 p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

RENGIAMA BALTIEČIŲ MUZIKOS DIENA

Toronto Universitete, University College, West Hall, Baltistikai puoselėti draugiją rengia Baltiečių Muzikos Dieną SPALIO 26, šeštadienį, nuo 9 val. ryto.

Apie lietuvių liaudies muzikos įtaką kompozitoriams Stravinskiui, Orffui ir moderniems lietuvių kompozitoriams kalbės Darius Lapinskas iš Chicagos. Apie latvių muziką kalbės J. Braun iš Izraelio Universiteto ir A. J. Anson iš New York'o. Apie estų muziką kalbės R. T. O. i, Toronto Universiteto dėstytojas.

KANADOS TELEVIZIJOJE [DOMUS VEIKALAS

Aktorius ir rašytojas Gordon Pinset parašė veiklą televizijos programai AND MILES TO GO. Tai kelias žmogaus, gyvenančio tolimose Šiaurės Ontario vietovėse. Pjesėje naudojama tikru įvykiu, prasidėjusiu 1920 m. Ontario. Pradedant Kanados Savaite, veiklas rodomas rugsėjo 11 d., 9 val. vakaro.

AND MILES TO GO režisavo Don McBrearty, producentas James Swan.

Reikšminga, kad medžiaga paimta iš Kanados gyvenimo. Veikalo pagrindinis herojus - nusiųvęs mokytojas, kurio metodai daugiau nebe priimami privačios mokyklos sistemoje. Jis priverstas rezignuoti. Nutaria aplankyti savo chioniškai sergančią dukterį slaugymo namuose į šiaurę nuo Sudbury. Čia jis apsisprendžia pasilikti ilgiau ir daugiau laiko praleisti su ja. Apsiima dirbti mokytoju, nors jam tai ir ne labai įdomu, naujoviškoje, bandomoje "mokykloje ant ratų". Mokykla įrengta geležinkelio vagonė, kuris keičia pirmyn ir atgal iš Sudbury, sustovindamas pakelyje įvairiose vietose kelionės dienoms ir mokydamas kas tik pasirodo iš tų laukinių vietovių prie vagono.

Iš pradžių jis mielai ne priimamas. Tačiau supranta, kad mokydamas tuos trapečius, čiabuvius, kasyklų darbininkus, imigrantus ir jų vaikus - suteikia jiems vienintelę galimybę gauti mokslo.

Kanadai tikrai netrūktų televizijos programoms jai aktualių temų, jeigu rašytojas daugiau į tai koncentruotųsi ir Kanados vyriausybė daugiau rentų. Mes žiūrovai galime irgi prisidėti, parašdami apie tai į televizijos stotis.

PRADEDA MOKSLO METUS

Toronto MAIRONIO Mokykla pradeda naujus mokslo metus RUGSĖJO 21 d., šeštadienį įprastinėse patalpose 116 Fermanagh, Šv. Vincento Pauliečio Mokykloje.

Pamokos ir naujų mokinių registracija prasidės 9:30 v. ryto.

Pamokos vyks nuo 9-12 val. Į darželį priimami vaikai nuo 4 metų amžiaus.

Vedėja - G. Paulionienė, tel: 249-1305.

Pabaltiečių demonstracijos Helsinkyje. Policija nuo žemės kelia Vytautą Bačkį, Prancūzijos lietuvių jaunimo pirmininką. Šis atvaizdas buvo įdėtas Stockholmo dienraštyje Svenska Dagbladet.

• Kanados Lietuvių Fondo A. ir T. Kojelaičių Stipendijų Fondo Komisija paskyrė po \$420, -vykstantiems į PLJS Lituanistikos Seminarą: M. Abromaitytei, R. Prakapui ir M. Rudytei/š Sudbury/. L. Mikalkėnaitėi, lankančiai mokytojų seminariją paskyrė \$300.

• Naujas sezonas prasideda ir su chorų repeticijomis. Be chorų pasirodymų įvairiomis progomis mūsų gyvenimas neįsivaizduojamas.

Anapilio parapiljos choras repeticijas pradeda RUGSĖJO 15, sekmadienį su 11 val. pamaldomis. Po pamaldų - repeticija. Kviečiami prisijungti ir nauji nariai. Svarbu, kad choras didėtų ir paruoštų pakaitalus.

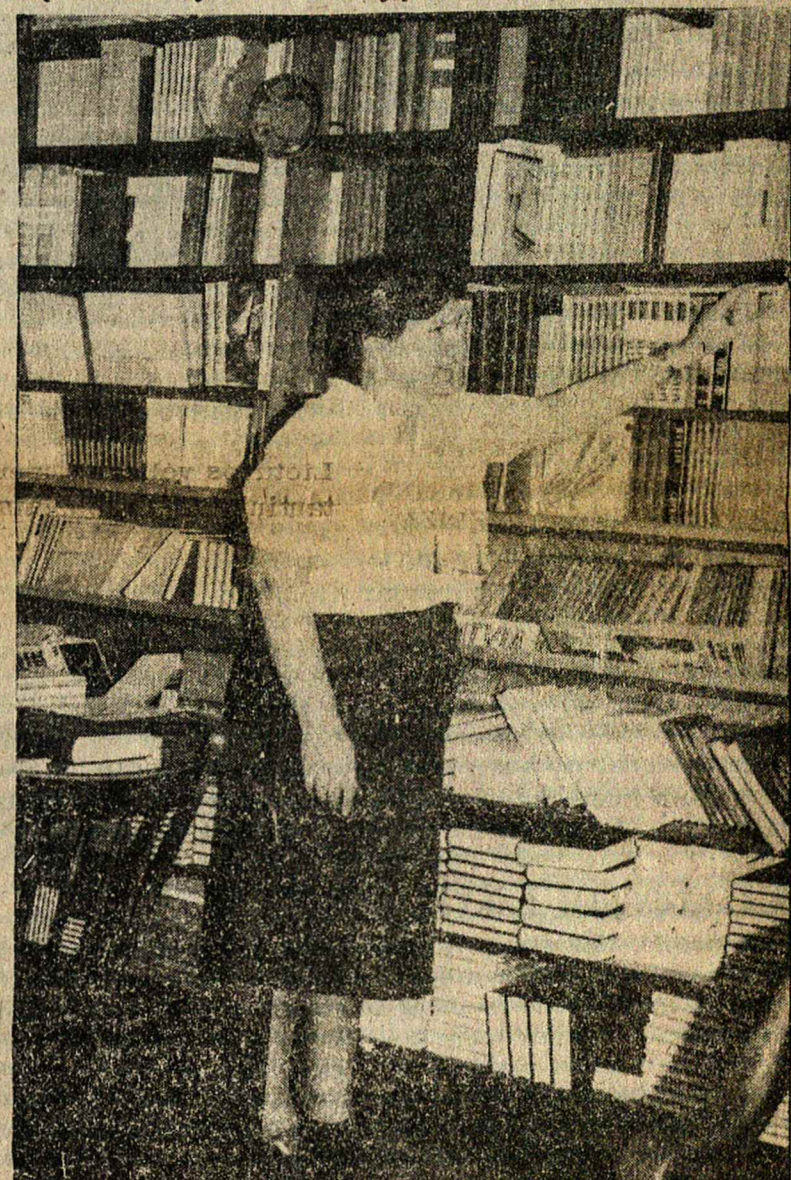
• LIETUVIŲ NAMŲ Valdyba paskyrė \$583.33 KLB Toronto Apylinkės įrengto VILNIAUS pavilijono nuomos išlaidoms padengti.

• Dr. J. SLIVINSKAS paskirtas techniškuoju direktoriumi "Gliden" daugių įmonės Kanadoje.

Nežiūrint svarbių tarnybinių pareigų, jis ir toliau atlieka Lietuvių Namų išdėtininko pareigas, prisideda prie knygvedybos ir atskaitomybės tobulinimo, skaitytuvų - kompiuterių įvedimo ir pritaikymo.

• VOLUNGĖ pradeda savo veiklos naują sezoną. Šiais metais lapkričio 16 d. VOLUNGĖ minės savo veiklos dešimtmetį. Ta proga bus ir pirmosios VOLUNGĖS plokštelės sutiktuvs.

VOLUNGĖ pasižymi originalia programa, ypatingai įvertina ir profesionaliai perduoda autentiškas lietuvių liaudies dainas. VOLUNGĖ vadovauja ir diriguoja muzikė Dalia Viskontienė.

Latvių "Daugavas Vanagi" knygynas Toronto Latvių Namuose 491 College St. Tai vienas didžiausių latvių bibliotekų laisvame pasaulyje.

DEAR MR. PRIME MINISTER:

I am deeply concerned about media reports suggesting that the Commission of Inquiry on War Criminals headed by Justice Jules Deschenes may utilize "evidence" provided by the USSR. Soviet disinformation has always attempted to portray East European refugees as "war criminals." I, therefore, strongly urge you to prevent the introduction or use of any Soviet "documentation" by the Deschenes Commission.

SIGNATURE

ADDRESS

NEDELSDA MI pasinaudokime šios iškarpos tekstu ir pasiųskime adresu: Rt. Honourable Brian MULRONEY, Prime Minister of Canada, House of Commons, Room 309-S CB, OTTAWA, KIA OA6.

Toronto latvių Bridžo grupė su 1984-85 sezono trofejais.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. vakaro.
SKAMBINKITE: 487-5591

Birutė Grigaitytė - Spudienė

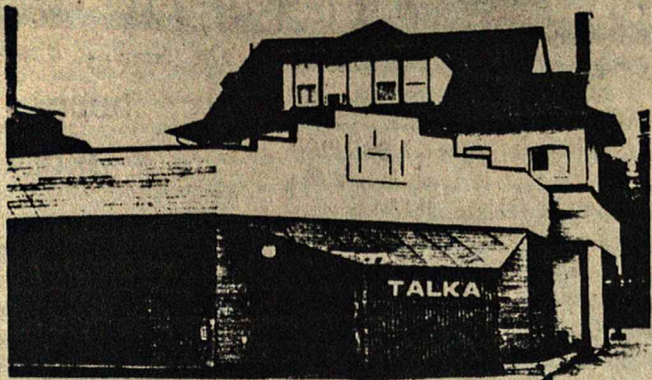
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Istaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santūpas 6¼ %
kasd. palūkan. už sant. 5¼ %
term. indėlius 1 m. 9¼ %
term. indėlius 3 m. 10 %
reg. pensijų fondo 7¾ %
90 dienų indėlius 8¼ %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. ... 9¼ %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 10 %
asmenines paskolas 12 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 10.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v. r. iki 12 val. r.
Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

hamilton

• ŽŪKLAUTOJŲ IR MĖDŽIOTOJŲ KLUBAS "GIEDRAITIS" uždarė savo rudens sezoną gegužinė savo sodboje. Gegužinė pavyko labai gerai.

• Plieno įmonėje "Dofasco" išdirbęs 30 m. A. KAMINS — KAS išėjo į pensiją.

Taip pat čia dirbęs Feliksas RIMKUS pabaigė darbus ir išėjo į pensiją.

• PARA PIJOS CHORAS pradėjo repeticijas rugsėjo 5 d.

• VIKTORAS — GINTARAS FRONCZAK dalyvavo Buffalo meno direktorių 26-tosios parodos konkurse ir laimė — je sidabro medalį. Jį gavo už pernai sukurta 29-tosioms Kanados Lietuvių Dienoms plakata. Konkursui buvo atsiųsta 640 piešinių.

CLEVELAND

LIETUVIAI LAIMĖJO PRIZĄ

Šią vasarą Cleveland'e vyko SENOJO PASAULIO FESTIVALIS 4 East gatvėje. Į jį atsilankė apie 150.000 žmonių. Festivalis vyko nuo liepos mėn. 31 d. iki rugpjūčio 4 d.

Lietuvių Namų ir Klubo administracija dirbo išsiųsusi, kad lietuviai tinka — mai pasirodyti. Taip ir buvo, nes Festivalio eisenoje — parade dalyvavo 70 vežimų ir lietuvių vežimas laimėjo III-ią vietą. Vežimo temą pasiūlė J. Stempužis, išpildė architektas Saulius Kauras ir direktorius Edis Kliemas suorganizavo jaunųjų talką.

Įvairiais būdais prisidėjo visa eilė žmonių. Festivalio parado automobilistais buvo Jonas Nasvytis ir Arėjas Natkus.

Pirmą vietą laimėjo C baro vežimas, vaizduojantis valkatų aludę. Antras prizas teko airių pirkelę šiaudinių stogu vaizduojantis vežimas. Lietuvių vežimas vaizdavo

emigraciją. Mūsų eisenos priekyje nešamos JAV ir Lietuvos vėliavos, mergaitės tautiniais drabužiais pasiūsiusios nešė užrašą LITHUANIAN VILLAGE. Pirmasis automobilis buvo Johno Nasvyčio su plakatu anglų kalba 1871 FIRST LITHUANIAN IN CLEVELAND. Ant 16 pėdų vežimo, papuošto Atlanto bangų vaizdais ir lietuviškomis spalvomis, kilo 8 pėdų Amerikos Laisvės statulos replika. Šalia jos buvo įrengtas laivas su emigrantiškos išvaizdos keleiviais. Vežimo gale buvo didelis plakatas anglų kalba "Sveikiname Laisvės Statulą — 1886 — 1986 — ir laisvųjų žmonių kraštą. Lietuvių Namai".

Už jų važiuavo automobilistai su lietuvių imigracijos į Cleveland'ą įvairių metų duomenimis.

Šių metų apdovanojimas yra Lietuvių Namams jau trečias. Kiti du prizai buvo gauti 1981 m. ir 1983 m.

Po tokio sėkmingo parado į Lietuvių Klubą atvyko Cleveland'o miesto meras Volnovič su žmona, Euclid meras Giunta su žmona, kong-

montreal

MERGVAKARIS KRISTINAI KLIČIŪTEI

Daugiau kaip pusšimtis moterų susirinko į Seselių Namų jaukią saliuokę pasveikinti būsimosios jaunamartės Kristinos, Inos ir Algio Kličiū dukters.

Prie įėjimo sutikta savo sesers ir motinos, priėmė gėles ir korsažą.

Kristina buvo pasodinta į jai skirtą specialią vietą. Jos dėdienė, Rūta Šiulytė-Kličienė, iš Ottawos, pakvietė visas sugiedoti "Ilgiausių Mečių". Ir toliau ji pravedė sveikinimo bei dovanų įteikimo programą, asistuojant seseriai ir vienai iš būsimų pamergių — Astai Kličiūtei-Staškevičienei ir Daivai Piečaitytei.

Kristina gavo dovanų plaučią juostą iš Lietuvos, kuria buvo perjuosta. Meiliu žodeliu, pagal mūsų liaudies stilių, Kristinai buvo įteikta rūtelėmis papuošta pinta kraitelė su simboliškais dovanomis ir linkėjimais iš Lietuvos: klumpaitė, rūtos šaka, žemuogė su uogelėmis /Kanados kilmės/, Palangos gintaro gabalėlis, juostelė su mazgeliais, akmenėlis, smėlis iš Palangos.

Elegantiškos vaišės puošė

resmanas D. Eckart su šeima, apskrities šerifas McFaul ir apylinkės miesto Tarybos narys Polensek su šeima.

PARENGIMAI

• RUGSĖJO 21 d. — BALIUS, palydint vasarą. Rengia NERLINGTUNTAS.

• RUGSĖJO 22 d., 4 val. p.p. Angelės KARALIŪTĖS pianino KONCERTAS Dievo Motinos Parapijos Auditorijoje.

• RUGSĖJO 28 d. — "Dainavos" stovyklai paremti renginys.

• RUGSĖJO 29 d., sekmdienį — 100 m. gimimo preli. M. Krupavičiaus ir prez. A. Stulginskio minėjimas Dievo Motinos Parapijoje.

• SPALIO 5 d. — Jaunųjų muzikų KONKURSAS. Rengia JAV LB Kultūros Taryba.

• SPALIO 12 d. — Clevelando šaulių 15 metų įsikūrimo minėjimas Lietuvių Namuose.

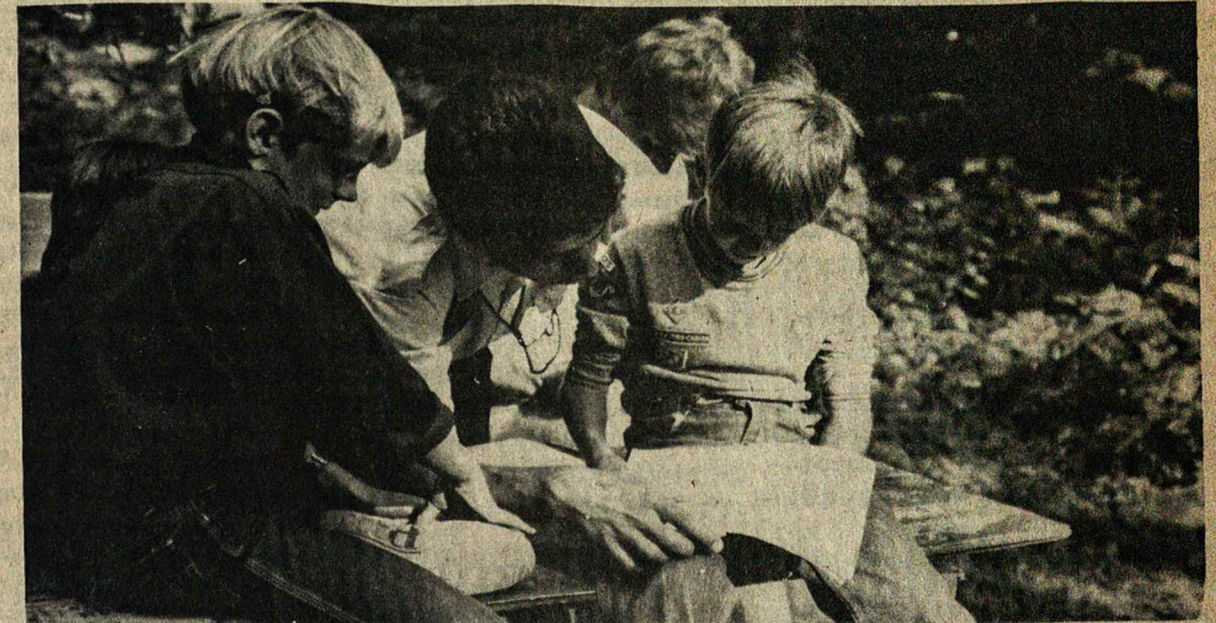
• SPALIO 13 d., 4 val. p.p. Sol A. Ildonos STEMPUŽIENĖS koncertas ir naujos plokštelės pristatymas Dievo Motinos Parapijos Auditorijoje.

• SPALIO 27 d. — Clevelando skautininkių draugovės renginys.

• "DIRVOS" 70 metų sukakties minėjimo proga rengiamas leidinys. Minėjimas įvyks spalio mėn. 12 d. Chicagoje, Jaunimo Centre.

ŠIĄ VASARĄ "BALTIJOS" STOVYKLOJE.

Abi nuotraukos R. Otto.

status ir pasikalbėjimams temų netrūko.

Dovanų — didelė krūva. Pavienės ir bendros, būsimąjį gyvenimą naujai porai pagražins ir palengvins.

Savo nuoširdžiam padėkos žodyje Kristina pasiūlydavo jos pagerbimui ir visomis rūpestingai išvyniotomis didelėmis ir smulkios dovanomis.

Kvėpėjo kava ir gražiais bei labai skaniais tortais ir kitokiais kepiniais. Viešnios gėrėjosi ir vaišinosi, Dal.

• PAKNYS Robertas, 29 m., baigęs McGill Universitete "Electrical Engineering" mokslus, Master of Science laipsnį gavo Ohio State University. Jame jis padarė ir doktoratą šią vasarą.

Dr. Roberto Paknio gabumai ir darbštumas atidarė jam duris idomiam darbui. Jis dirba JAV, Potsdam, Clarkson University, "Research in Magnetics" srityje ir tame universitete dėsto kursą apie Laserio spindulius.

• TANNER Kristina, Jūratės ir Charles Tanner dukra susižiedavo su dr. Nicholas Erjavec. Kristina yra baigusi teisės fakultetą ir jau treji metai studijuoja mediciną Halifaxe.

• Sol. Gina ČA PKAUSKIENĖ šeštadieniais ir sekmadieniais 7 v.v. dainuos La-Val. Que "Le Pavillon Laurentien".

Rugsėjo 16 d. ji yra pakviesta dainuoti min. R. La-salle rinkiminėje apylinkėje Joliette, Que.

DEŠINĖJE:

LIETUVIŲ
VEŽIMAS
ŠIĄ VASARĄ
SENOJO
PASAULIO
FESTIVALYJE
CLEVELAND'E

AP.ČIOJE:

LIETUVIŲ
PAVILIJONAS

Abi nuotraukos V. Bacevičiaus

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Daugins Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
Visais kelių reikalais bet
kur pasaulyje skambinti:

TEL.: 533-3531

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av.
Chateauguy, Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KORIČIOS

MIRUSIEJI:

• **LA VINSKAITĖ MARIJA**, 77 m., mirė rugsėjo 3 d. Palaidota iš Aušros Vartų bažnyčios.

Likodu broliai ir keturios seserys.

• **BARYSIENĖ Eugenija** netikėtai mirė Sta Cabrini ligoninėje rugsėjo 4 d.

Liko vyras, duktė, sesuo Teodora Čipkienė, dvi seserys Amerikoje su šeima.

Palaidota iš Šv. Kazimiero bažnyčios Cote des Neiges kapinėse.

Užuoja mirusiųjų artimiesiems.

• **Rimantas ALIŠAUSKAS**, Stasės ir Augustino Ališauskų sūnus susituokė su Penny Gaylin Abbott, Saskatoon'e, Saskatchewan prov., Kanadoje. Rimantas gyvena London, Ont., dirba Universitete.

• **PAVASARIS** pradėjo jau prieš mėnesį laiko repetuoti ir ruošti koncertui Toronte-Anapilyje. Ten vyks didelė šventė rugsėjo 22 d., kur meninę programą atliks PAVASARIS.

Mergaitės išvyks į Torontą autobusu šeštadienį, 21 rugsėjo, 8 val. ryto ir grįš sekmadienio vakare. Autobuse dar yra vietos. Kelionė ten ir atgal kainuoja \$35. Kas nori kartu važiuoti, skambinkite J. Baltuonienėi tel: 366-6740.

• **K. L. B. Krašto Tarybos** ir Kanados Jaunimo Sąjungos Atstovų Suvažiavimo proga Montrealyje, SPALIO 26-27 d. d. vyks ir koncertas, kurio programą atliks HARMONIJA iš New Yorko.

HARMONIJS vieneta sudaro Birutė Malinauskienė, Astra Vilija Butkutė-Brittain, Viktoras Lora ir Viktoras Ralys, kuris yra ir HARMONIJS vadovas. Padainuos 15-16 dainų iš savo repertuaro.

• **KAULAKIENĖ Elena**, savo namuose krisdama su sūsiu ir susilaužė klubo bei alkūnės kaulus. Gydoma LaSalle ligoninėje. Buvo atvykusi jos duktė Onute Selenienė su dukra Lydija iš Detroito. Lydija yra profesionali fizioterapistė. Ji pasiliko slaugyti savo močiutę. Ta proga lankys McGill Universitetą.

• Prie "NL" įėjimo geros, lietuviškos tautos būdu atsi-rado žalia tujų gyvatvorė. Istvirtino ir vartai. Valdybos nariai-A. ČEPULIS, Leonas BALAIŠIS Augustinas MYLĖ, Vytautas BARAUSKAS ir p-kas Juozas ŠIAUČIULIS, ankstų ir saulėtą rytą, apsiginklavę įvairiais įrankiais, pagražino "NL" Redakcijos aplinką.

Tad, kurie atskubėsite Redakcijon su žinutėmis, straipsniais ar užsilikusiom prenumeratom- turėsite apsižiūrėti, kad nepaklystumėte.

• **ELEKTRONINĖS MAŠINĖS** šrifto lietuviškieji ženklai turi būti specialiai pagaminti. Pavyzdinis šrifto buvo nevisai tikslus ir teko gaminti kitą. Netrukus tačiau jį turėsime.

DĖMESIO SKAITITYTOJAMS!

Yra dar atsilikusių susimokėti už šių metų "NL" prenumeratą. Labai prašome tai kuo greičiausiai sutvarkyti. Nuo 1986 m. sausio mėn. 1 d. prenumerata bus pakelta iki \$20, -metams. Užsiprenumeravę iki tos datos, mokės dar senąja kaina- 18 dolerių.

Dėkojame iš anksto!"NL"

• Būtinus remonto darbus prie AV bažnyčios ir klebonijos pastatų atliko visa eilė žmonių. Ypatingai talkininkavo Albertas JONELIS, Jonas LADYGA, Br. STASKEVIČIUS, Vytautas BARAUSKAS, Antanas ČEPULIS.

• Šv. KAZIMIERO Parapija ruošiasi remontui. Reikia išdažyti bažnyčią, sutvarkyti šviesas ir garsiaikalbius.

• Šv. KAZIMIERO parapijos Choras pradės giedoti nuo

RUGSĖJO mėn. 29 d. Kviečiami visi choristai ir taip pat norintieji prie Choro prisijungti.

• Muz. STANKEVICIUS Alexander su Vyrų Oktetu įrašė naują plokštelę ŠIRDIS DAR ŽYDI. Ji bus išleista spalio mėnesį.

Jis parašė muziką TV reklaminiams ESO ir Duncan Hines programoms. Taip pat gavo nemažą užsakymų sukurti muziką ir kitoms progoms.

• "RŪTOS" Klube, RUGSĖJO 22 d., sekmadienį, po pamaldų, vyks smulkių rankdarbių paroda. Rodiniai paruošti P. Juškevičienės dukters Lun Beverly, kuri priklauso Montreal Miniature Enthusiasts Klubui. Visi kviečiami aplankyti parodą.

SURENGĖ TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ.

Šiemet Tautos Šventės minėjimo data sutapo tiksliai su Rugsėjo 8-tąja.

Iškilmingos pamaldos vyko Montrealeio Aušros Vartų Parapijos bažnyčioje, o paskaita ir meninė dalis- Parapijos salėje.

Ištikimai ir tradiciniai mūsų L. K. Mindaugo Šaulių Kuopa savo pareigas atliko gerai. Salėn susirinko geras būrys dalyvių. Jie pamatė karaliaus Vytauto Didžiojo portretą trispalvės fono, apipintą ažuolo vainiku ir rankų darbo juosta.

L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos p-kas Augustinas MYLĖ atidarė minėjimą, pakviestas dalyviams prie scenos. Sugiedamas Kanados Himnas, tylos minute pagerbiami žuvusieji už tautos laisvę.

I sceną pakviestas svečias iš Toronto, garbės šaulys Stasys Jokubaitis paskaitė. Jo žodyje, kad ir žinomi mums visiems faktai, buvo tinkamai priminti, o ir pagyrinti keleta kronikinių detalių, kurių dar daugelis nebuvome girdėję. / Kai kurias kalbos ištraukas patieksime vėliau.

Sekė ištraukos iš Balio Sruogos veikalo MILŽINO PAUNKS MĖ, kurio premje-

ra Montrealyje įvyko 1958 m. Plokštelė premjeros sąstatu įrašyta 1960 m. Režisavo Birutė Pūkelevičiūtė. Scenovaizdis-Kazio Veselkos, muzika Zigmo Lapino, choreografija-Birutės Vaitkūnaitės-Nagienės. Vaidino: Kazys Veselka, Birutė Pūkelevičiūtė, Juozas Akstinas, Bronė Malaiškienė, Viltis Vaičiūnaitė, Felicija Sideravičiūtė, Leonas Barauskas, Vytautas Sabalys, Albinas Urbonas, Vaclovas Kerbelis, Vincas Skaisgiris, Ričardas Simaniūskis, Steponas Kęsgaila, Zigmas Lapinas. Apšvietimas- Vytauto Valkos.

Šią dramą Balys Sruoga parašė 1930 m., minint Vytauto Didžiojo mirties sukaktuvę nepriklausomoje Lietuvoje. Veikale vaizduojami įvykiai apima 4 priešmirtinius Vytauto Didžiojo gyvenimo metus.

Klausytojai atpažino išvykusių kitur, ar jau ir nebe-grįžtamai pasitraukusių balsus plokštelėje ir mieliai prisiminė tuos laikus, kai mūsų kolonijoje netrūko naujų, įvairių sumanymų, nei rankų, ar kojų, ar ratų jiems vykdyti. Prieš 25 metus išleistoje plokštelėje pakilius žodžiai jaudino ir dabar. Kiti plokštelę girdėjo iš viso pirmą kartą.

"Vilniaus" Šaulių Rinktinių p-kas Juozas Šiaučiulis padėkojo šauliams už šventės suvaidinimą.

Augustinas Mylė padėkojo paskaitininkui ir visiems prisidėjusiems prie programos ir minėjimo paruošimo. Priminė, kad Tautos Šventės proga lėšos skiriamos Tautos Fondui ir ragino prie jo prisidėti.

Sugiedotas Tautos Himnas. Išneštos vėliavos.

Visi buvo pakviesti pasistiprinti S. ir J. Rimelkių paruoštais šaltais ir šiltais užkandžiais bei moterų šaulių patiekta kava ir pyragais.

Dar gerą valandėlę buvo šnekučiuota ir stiprintasi. Maloniai praėjo dar vienas šaulių parengimas, atliktas su nuoširdumu ir rūpesčiu, kaip įdomiau jį praveisti. Dal-

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA
CERTIFIKATUS min. \$ 1,000.00	PASKOLAS:
1 metų 9 %	NEKILNOJAMO
TERMINUOTUS INDĖLIUS	TURTO IR
1 metų 8.75%	ASMENINĖS
180 d. - 364 d. 8.5 %	PASKOLOS
120 d. - 179 d. 8.25%	MIRTIES
60 d. - 119 d. 8 %	ATVEJU
30 d. - 59 d. 7.75%	DRAUDŽIAMOS
TRUMPALAIKIUŠ INDĖLIUS	IKI \$ 10,000
už \$ 20,000 ar daugiau	
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS	
specialios 6.25%	
Su draudimu 6 %	
Kasdieninės 5.75%	
ČEKIŲ SĄSKAITAS 5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. 9:00 - 3:00	4:00 - 8:00
Ketvirtadieniai 12:00 - 8:00	2:00 - 6:00
Penktadieniai 10:00 - 6:00	
Sekmadieniai nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v. a.	

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBĖ •
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

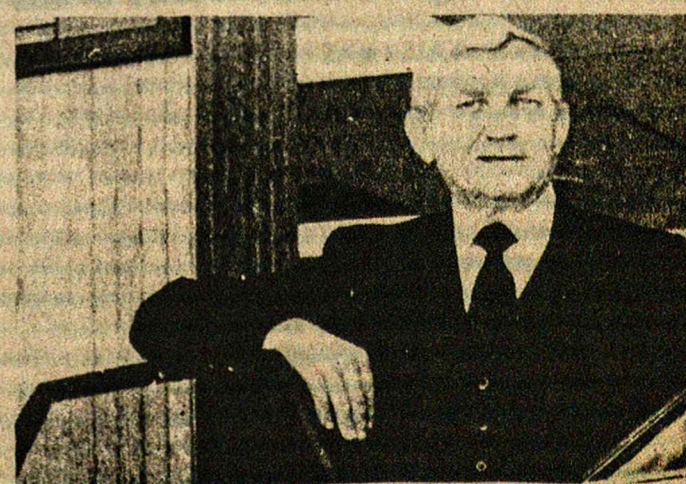
- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)
- Taisau ir remeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKIAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVISKAI!

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1410 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stuginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas
8806 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.
Šeštadieniai: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.
Sekmadieniai: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.
GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q. H3B 2G2
Tel: (514) 871-1430

PERLEIDŽIAMA

elektrinė kėdė (wheel chair) gerame stovyje
jos reikalingam lietuviui ar lietuvei. Dėl informacijų skambinti: Tel.: 627-4508
arba redakcijai: Tel.: 366-6220

PARDUODAMAS MEDUS!

Bitininkas FRANK, 1575 Louise, Chomedey, Laval
Tel.: 669-6171

Skambinti savaitės dienomis po 5 val. p.p.

HONEY FOR SALE!

Direct from the Beekeeper. \$1.00 a pound.
Delivery could be arranged too! Please call:
Tel.: 627-1328.

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUT. DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496